

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
 ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
 UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

15^E JAARGANG

WOENSDAG 19 NOVEMBER 1930

No. 777

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
 Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
 ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van
 Lenep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J.
 Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen;
 Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis;
 Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in
 Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per
 jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het
 Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ont-
 vangen de abonneés, leden en donateurs kosteloos, voor zoo-
 ver daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement
 volgens tarief. Administratie van abonnementen en adver-
 tenties: Nijh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rot-
 terdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-
 rekening No. 6729.

18 NOVEMBER 1930.

De geldmarkt werd in de afgelopen week belang-
 rijk ruimer. Het aanbod van geld nam snel toe bij
 een inkrimpende vraag, zoodat de koersen alle terug-
 liepen. Vooral de callrente daalde sterk en liep weder
 op ½ pCt. terug, terwijl weer herhaaldelijk aanbod
 bleef bestaan, dat geen plaatsing kon vinden. De rente
 voor particulier disconto liep terug van 1⁷/₁₆ tot 1½
 pCt. en de prolongatierente daalde tot 1 à 1¼ pCt.

* * *

De Minister van Financiën heeft de inschrijving
 opengesteld op schatkistpapier op Maandag 24 No-
 vember a.s. Aangeboden worden drie- en zesmaands
 promessen en 3½ percent's jaarbiljetten tot een totaal
 bedrag van f 35 miljoen.

* * *

Op de balans van De Nederlandsche Bank geeft de
 post binnenlandsche wissels een vermindering van
 f 1,1 miljoen te zien. De beleeningen blijken met f 3
 miljoen te zijn toegenomen. Het tegoed van het Rijk;
 dat de vorige weekstaat had aan te wijzen, heeft
 plaats gemaakt voor een debetsaldo van de schatkist
 ten bedrage van f 1 miljoen.

De goudvoorraad der Bank bleef vrijwel onveran-
 derd. De zilvervoorraad klom met ruim f 200.000. De
 post papier op het buitenland en de diverse rekenin-
 gen op de actiefzijde der balans daalden resp. met
 f 600.000 en f 1,9 miljoen.

De biljettencirculatie blijkt met f 11,5 miljoen te

zijn afgenomen. De rekening-courant-saldi van ande-
 ren vermeerderden met f 12 miljoen. Het beschikbaar
 metaalsaldo bleef nagenoeg onveranderd. Het dek-
 kingspercentage bedraagt ruim 52%.

* * *

De afgelopen week zijn de koersen over de geheele
 linie vastgebleven; op den laatsten dag, toen het er
 naar uitzag, of de geldkoersen hier een weinig zouden
 aantrekken, was er eenige reactie merkbaar. De stem-
 ming op de markt was niet opgewekt en er ging in
 verhouding weinig om. Ponden konden hier aanvan-
 kelijk van 12.06¼ tot 12.07½ verbeteren, om op
 12.07¼ te sluiten. Dollars noteerden 2.4847—2.4865—
 2.4860. De Dollarkoers in Londen varieerde weinig
 4.8570—4.8565. Marken bleven gezocht, doch sloten
 slechts een weinig hooger: 59.20¼—59.23. (Ponden
 tegen Marken 20.38¼, Dollars 4.1972½). Fransche
 Francs bleven gezocht; van 9.76¼ steeg de koers tot
 9.76¼, om weder op 9.76¼ de week te eindigen (Pon-
 den tegen Francs 123.67). Belga's 34.66½. Lires
 13.01½. Zwitsersche Francs maakten een uitzonde-
 ring door van 48.21 op 48.17½ te dalen. (Ponden tegen
 Zwitsersche Francs 25.05¼). De overige wissels stegen
 en daalden met de leidende deviezen. De Spaansche
 Peseta bleef aanvankelijk op den ingeslagen weg voort-
 gaan en kwam van 28.35 op 28.75. Toen de ongunstige
 berichten uit Spanje bekend werden, vond er een
 plotselinge inzinking tot 27.40 plaats, waarop weder
 een reactie tot 27.90 volgde. T.T. Batavia is op 99¹⁶/₁₆
 te krijgen. Rio ligt iets flauwer: 24¼. Argentijnsche
 Pesos 85%.

Voornamelijk door de hogere wisselkoersen liggen
 de termijnen deze week iets lager. De noteeringen voor
 1- en 3-maands waren tenslotte voor Ponden ¹¹/₁₆—
⁹/₁₆ resp. 1%—1½, voor Dollars 15—13 resp. 31—29
 en voor Marken 12—11 en 34—32 alles déport.

LONDEN, 17 NOVEMBER 1930.

De onttrekkingen voor Fransche rekening hadden
 vooral in de eerste helft van de vorige week een ver-
 stijvend invloed op de geld- en discontomarkten.
 Ook ditmaal werd de markt bijna genoodzaakt van de
 hulp van de Bank van Engeland gebruik te maken, doch
 ontkwam daaraan door eenige aankopen van papier
 met korten looptijd. Tegen het einde der week trad
 echter een belangrijke ontspanning in, zoodat de hoop
 op een meer rationeel discontocijfer weer vervloog.
 Men had namelijk gemeend particulier disconto tot
 2% pCt. te kunnen opzetten, maar de koers zakte
 Donderdag reeds weder in en eindigde op 2³/₁₆—¼ pCt.

EEN MAALGEBOD.

Reeds geruimen tijd worden berichten vernomen omtrent voornemens van de Regeering tot het uitvoeren van een maalgewod voor binnenlandsche tarwe. De in nood verkeerende landbouw zou daardoor worden geholpen, immers door een gewod van overheidswege om in een zekere verhouding binnenlandsche tarwe in het brood te verwerken zou aan de tarweverbouwende boeren een nieuwe afzet worden verschaft.

Tal van personen, die deze berichten vernemen, zullen zich wellicht afvragen: waarom verwerken molenaars en bakkers dan thans zo weinig binnenlandsche tarwe in het brood? Is hier het bekende vooroordeel, dat buitenlandsche product beter is dan binnenlandsche, schuld?

Geenszins is dit hier het geval. Dit vooroordeel moge wellicht nog bij enkele ondeskundige verbruikers ten aanzien van fabrieksartikelen bestaan, bij den deskundigen verwerker van ruwe grondstoffen is het er nimmer geweest. Die deskundige verwerker streeft ernaar, een zoo goed mogelijk fabrikaat zoo goedkoop mogelijk te maken. Hij bezigt dus de grondstof, die de hoedanigheden bezit om een goed fabrikaat te leveren en die voor hem het goedkoopst te bekomen is. Is derhalve binnenlandsche grondstof even goed als geïmporteerde voor zijn bedrijf geschikt, dan bezigt hij die, omdat ze allicht minder transportkosten veroorzaakt.

De binnenlandsche tarwe is echter niet van dezelfde hoedanigheid als de buitenlandsche, die hier veelal in het brood wordt verwerkt. In tegenstelling tot bijv. de Amerikaansche en Russische tarwesorten, die harde tarwe worden genoemd, is het product van onzen eigen bodem zachte tarwe. Die zachte tarwe is, tenminste grootendeels, uitstekend geschikt om als grondstof te dienen voor bruinbrood (tarwebrood), koek en banket; voor vermaling tot bloem, waarvan wittebrood wordt gebakken, leent zich de harde tarwe bij uitstek.

In ons land wordt in overwegende mate wittebrood verbruikt. Duidelijk blijkt dit bijv. uit de huishoudrekeningen van 212 Amsterdamsche gezinnen, in 1927 gepubliceerd door het Bureau voor de Statistiek der Gemeente Amsterdam. Van de totale uitgaven voor brood (wit, bruin, rogge- en krentenbrood) werd door die gezinnen gemiddeld aan wittebrood 84 pCt. besteed tegen 7½ pCt. voor bruinbrood. In de diverse klassen bedroegen deze cijfers:

Totaal der uitgaven	Wittebrood in % v/d. uitgaven voor brood	Bruinbrood in % v/d. uitgaven voor brood
Beneden f 1800..	87	7
f 1800—, 2400..	89	4
„ 2400—, 3600..	82	8
„ 3600—, 5000..	80	13
„ 5000—, 7500..	79	9
Boven „ 7500..	81	7

In het overgrote deel van het hier te lande verbruikte brood wordt derhalve weinig of geen binnenlandsche tarwe verwerkt, aangezien deze minder geschikt is om te dienen als grondstof voor de broodsoort, waaraan onze verbruikers blijkbaar de voorkeur geven.

* * *

Wil men nu voor de toekomst onzen landbouw helpen door den afzet van de binnenlandsche tarwe te bevorderen, — voor de toekomst, want de oogst 1930 zal toch wel reeds door de boeren van de hand zijn gedaan — dan kan men twee wegen daartoe inslaan:

1. Men kan bevorderen, dat in het wittebrood binnenlandsche tarwe in een bepaalde verhouding wordt verwerkt.

2. Men kan bevorderen, dat meer bruinbrood wordt verbruikt.

Slaat men den eersten weg in, dan tast men niet den smaak van den verbruiker aan. Men belast eenvoudig de meelfabrikanten of andere vakmensen met de taak, de binnenlandsche tarwe zoodanig te ver-

INHOUD.

	Blz.	
EEN MAALGEBOD door Prof. Dr. N. J. Polak	1020	
De handel van China gedurende het jaar 1929 I door Thos. T. H. Ferguson	1021	
De Amerikaansche tariefwet II (Slot) door Mr. D. J. Hulshoff Pol Jr.....	1023	
Een voeg in het harnas der V. O. V. door H. Th. Hoven	1026	
De concentratie in de Belgische glasnijverheid door Dr. R. van Genechten	1027	
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:		
De Britsche Rijksconferentie door Prof. Dr. P. Geyl	1028	
De ontwikkeling van de electriciteitsindustrie in de Fransche koloniën door A. Friedrich.....	1029	
AANTBEKENINGEN:		
Indexcijfers van scheepsvrachten	1031	
MAANDCIJFERS:		
Rijkspostspaarbank	1031	
Giro-omzet bij De Nederlandsche Bank	1031	
Giro-kantoor der gemeente Amsterdam	1031	
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	1032—1038	
Geldkoersen.	Bankstaten.	Verkeerswegen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.	

mengen met harde tarwesorten, dat een bloem wordt verkregen, waarmee goed wittebrood kan worden gebakken. De technische moeilijkheden bij die menging of bij menging van geïmporteerde bloem met binnenlandsche zullen wij als oplosbaar aannemen. De vragen blijven dan nog open, op welke wijze die menging kan worden bevorderd en welke gevolgen die voor den consument heeft.

Het gebruik van grondstof, die minder voor het te bereiken doel geschikt is, in vermenging met andere, beter geschikte soorten, moet, wanneer men product van dezelfde kwaliteit als voorheen wil verkrijgen, leiden tot aanwending van betere qualiteiten der geschikte grondstoffen. Menging met binnenlandsche zachte tarwe noodzaakt dus den fabrikant, betere qualiteiten van de buitenlandsche harde tarwe te verwerken dan tot dusver. Die betere kwaliteit is reeds duurder dan de vroeger gebezigde goede soort, ze wordt, waar betere qualiteiten altijd schaarscher zijn dan goede en gewone, door de vergroote vraag nog eens extra duur. Het fabrikaat wordt dus duurder, de hoedanigheid loopt niettemin gevaar, iets minder goed te worden. De mogelijkheid van concurrentie door enkele onbetrouwbare verhindert, zelfs bij algemeen overleg en welwillende organisatie, de vrijwillige verwerking van de minder geschikte grondstof.

Men zal dus die verwerking van overheidswege moeten gebieden. Ook dan moeten natuurlijk de duurere buitenlandsche soorten in het mengsel worden gebezigt, ook dan moet het brood van een duurere bloem worden gebakken. Maar dit is bij een gewod van overheidswege nog niet het eenige. Het gewod ontnemt den meelfabrikant de mogelijkheid, als de Nederlandsche boer overvraagt, hem voorbij te gaan en buitenlandsche grondstof te betrekken. De boeren hebben het, door samenwerking, in de hand, iederden prijs voor hun gewas te eischen. Tenzij de overheid ook tot prijszetting overgaat. Die prijszetting zal zoodanig moeten zijn, dat ook de dicht bij de landgrenzen, bijv. in Groningen en Zeeuwsch-Vlaanderen geteelde tarwe, die wellicht haar natuurlijke afzetgebieden in Duitsland en België vindt, naar de binnenlandsche molenaars wordt toegevoerd. Ook dit bestanddeel van het mengsel zal dus tegen hooge prijzen moeten worden verkregen, zoodat het brood aanzienlijk duurder zal worden. De verbruiker betaalt zoodoende steungeld aan den noodlijdenden landbouw, maar ook extra winst aan den goedgesitueerden binnenlandschen boer en aan de buitenlandsche producenten van de betere qualiteiten der harde tarwe. Bovendien zal prijszetting voor tarwe moeten leiden tot prijszetting voor meel, bloem en brood, zoodat wij weer den voor de verbruikers rampspoedigen en voor de fabrikanten en handelaren moraalbedervenden toestand van de oorlogsjaren zouden terugkrijgen.

Die oorlogsjaren hebben ons wel getoond, dat men bij elke regeling verrast wordt door onverwachte ge-

volgen. Zoo zal het ook hier gaan. Niet slechts onverwachte gevolgen zullen de rekening in de war sturen: er is een gevolg met groote zekerheid te wachten, dat bedenkelijk moet worden geacht. De prijszetting voor binnenlandsche tarwe op tamelijk hoog niveau zal, zoolang de teelt van andere gewassen niet zeer lucratief is geworden, prikkelen tot sterk verhoogden uitzaai van tarwe in het komende oogstjaar. Dit wekt een drang op de Regeering om het te gebieden quatum binnenlandsche tarwe te verhoogden. Dáárdoor wordt alwéér betere kwaliteit harde tarwe als bijmenging vereischt, stijgt de kostprijs van het brood nog in meerdere mate, moet de prijszetting worden herzien, en wat dies meer zij. Steeds meer zullen groepen van de bevolking zich belast voelen ten bate van andere groepen, steeds scherper zal de animositeit tusschen stads- en landbevolking, tusschen middenstanders en fabrieksarbeiders enerzijds en boeren en landarbeiders anderzijds zich gaan toespitsen. Waarlijk, de herhaling van de periode 1914/'18 opent geen aanlokkelijk perspectief. Eerst als men op geen andere wijze onzen tarwebouw uit de moeilijkheden kan redden, mag men over deze maatregelen gaan denken.

Wij hebben hierboven een andere wijze verondersteld: de bevordering van het verbruik van bruinbrood. Daardoor wordt de binnenlandsche tarwe bestemd voor een doel, waarvoor zij bij uitstek geschikt is, daardoor behoeft het overschot niet voor minder geschikte doeleinden te worden aangewend, daardoor verplaatst zich de „grens” en brengt deze tarwe, in verhouding tot de harde soorten, betere prijzen op dan tot dusverre.

Een gebod tot het eten of bakken van bruin, of een verbod tot het bakken van wittebrood zou natuurlijk te zeer ingrijpen in de vrijheid van den consument. Het zou ook te ver gaan; de verbruiksverhouding kan van 1 op 1.1 tot bijv. 1 op 6 worden verbeterd, het is geenszins gewenscht, dat het wittebrood geheel in onbruik raakt. En het zou, zooals ieder ge- of verbod van hoogerhand, een geprikkelde stemming teweegbrengen tegenover hen, die met den scherpen maatregel gediend zijn.

Maar men kan ook, al is men dat in onzen „socialen” tijd wellicht al vergeten, een gewoonte bevorderen door een beroep te doen op den goeden wil, het saamhoorigheidsgevoel, de sociale neigingen van het volk. De meeste broodverbruikers weten niet, dat zij door bruinbrood te eten hun eigen landgenooten helpen. Vele weten niet, hoe gezond en smakelijk het bruine brood is, zij eten uit gewoonte, uit nabootsing, uit misplaatst zelfrespect het duurdere wittebrood. Ik ben ervan overtuigd, dat, wanneer men het nationale sentiment weet te raken en te doen ontwaken, wellicht tevens wat medelijden met de noodlijdende landbevolking weet op te wekken, het verbruik van bruin brood in korten tijd aanzienlijk zal toenemen. Het is een anachronisme, wanneer men het vooroordeel van den Nederlander tegen Nederlandsch fabrikaat tegen dit mijn geloof aanvoert. Hoe zelden ziet men nog biscuits van Huntley & Palmers, jam van Cross & Blackwell, kachels van Godin, om maar eenige bekende buitenlandsche merken uit mijn jeugdherinnering te noemen. Zij zijn vrijwel geheel door Nederlandsch fabrikaat verdrongen. Een goed gevoerde reclamecampagne voor bruin brood, sprekend tot de gevoelige harten der Nederlanders, met medewerking van medici, economen, landbouwverenigingen, meelfabrikanten, kunstenaars, kortom allen, wier medewerking van nut kan zijn, moet het effect sorteren, dat Koning Verbruiker het maalgerecht uitvaardigt, door zijn vraag naar een product, voor welks vervaardiging de binnenlandsche tarwe een zeer geschikte grondstof vormt. En als de Nederlandsche Staat ter bevordering dezer campagne een ton gouds ter beschikking stelt, dan zal dat bedrag zeker goed besteed zijn, al ware het alleen maar daarom, dat wij weer vertrouwen gingen krijgen in den vrijen socialen wil en het nationaal saamhoorigheidsgevoel van het Nederlandsche volk.

P.

* * *

Het bovenstaande was reeds geschreven toen het ontwerp van wet houdende bepalingen in het belang van de inheemsche tarweteelt (Bijl. Tweede Kamer Zitting 1930/'31 No. 203) werd ingediend. Bij dit ontwerp vraagt de Regeering machtiging om bij algemeenen maatregel van bestuur verboden uit te vaardigen of voorschriften te geven t.a.v. vervoer, opslag en aflevering van tarwemeel en tarwebloem en t.a.v. de levering van binnenlandsche tarwe en van daaruit gewonnen tarwemeel en tarwebloem.

Uit de Memorie van Toelichting blijkt, dat uitvaardiging van een maal- of menggebod in het voornemen ligt. De mogelijkheid, dat prijszetting noodig zal zijn, wordt ook in de Memorie voorzien, zelfs wordt niet ondenkbaar geacht, dat de Regeering haar bemiddeling zou verleenen bij de verstrekking aan maalderijen en importeurs van inlandsch meel of inlandsche bloem (bedoeld is meel of bloem verkregen uit binnenlandsche tarwe) van uniforme samenstelling. De redeneering in bovenstaand artikel en ook eenige daarin gestelde feiten worden door de M. v. T. bevestigd, zoodat de indiening van het wetsontwerp t.a.v. bovenstaande beschouwingen geen nieuwe gezichtspunten opent.

P.

DE HANDEL VAN CHINA GEDURENDE HET JAAR 1929.

I.

Het is moeilijk om zich een periodiek handelsverslag in te denken, dat van jaar tot jaar telkens weer zoo weinig klopt met de voorstelling die men zich, op grond van den algemeenen toestand in een land, gemaakt zou hebben, als het volledige jaarverslag omtrent den handel van China. Het is daarom wel jammer, dat deze publicatie een neiging vertoont om telkens weer iets later in het jaar te verschijnen, want voor een afgeronde beoordeeling der zaken — als proef op de som — is zij niet alleen onmisbaar, maar telken jare weer even verrassend en correctief. Het zoeven ontvangen verslag over 1929¹⁾ is dan ook geen uitzondering op dezen regel.

Ofschoon het jaar 1929 nog niet het hoogtepunt van politieke verdeeldheid en al haar gebruikelijke concomitanten in China te zien gegeven heeft (1930 spant in dat opzicht nog zeker wel de kroon) waren de toestanden toch zoo, dat men allen grond had om — afgezien van de opbrengst der douanerechten, die inmiddels op een sterk verhoogd tarief waren komen te rusten — althans een sterken achteruitgang in het volume van den handel, tonnenmaat, enz. te verwachten. Verre van dat, blijkt 1929 in alle opzichten een recordjaar te zijn geweest! In de douaneopbrengst werd het cijfer van 1928 (dat ook in alle opzichten een recordjaar was) overschreden met 70½ miljoen haikwan teels²⁾, in waarde van imports met 70 miljoen, in exports met 24 miljoen teels, en in in- en uitgeklaarde tonnenmaat met 2 miljoen ton! Men mag zich wel afvragen, in welk opzicht ons oordeel omtrent het verband tusschen den toestand in het land en den handel in China steeds gaat dwalen, en waar toch de verborgen factor zit (die zelfs het „Statistical Department” te Shanghai niet schijnt te kunnen ontdekken) die ons jaar op jaar deze poets speelt?

De voornaamste gebeurtenissen in China, waarvan men toch had mogen verwachten, dat het jaar 1929 den ongunstigen terugslag zou vertoonen, waren: de voortzetting van den boycott tegen Japansche goederen tot Mei, het uitbreken van moeilijkheden met de Sovjets in zake den Chineeschen Oosterspoorweg in Mantsjoerije in Juli, kort daarna het uitbreken van

¹⁾ *Foreign Trade of China*, Part. I. 1929. Report and Abstract of Statistics. Published by order of the Inspector General of Customs.

²⁾ De gemiddelde waarde van de haikwan teel in 1929 bedroeg f 1.60.

nieuw militair verzet en punitieve actie in Noord-West en centraal China, en vooral ook in Kwangsi en het overige achterland van Kanton, aanhoudende uitbreiding van het bandietisme in het binnenland en geleidelijke „veredeling” daarvan onder communistische leiding, steeds voortschrijdende verwording van het spoorwegverkeer, daling van den zilverkoers, hetgeen den invoer tegenwerkt en den uitvoer zoo goed als niet ten goede komt, en eindelijk, vanaf Februari; een aanmerkelijke verhooging van het invoertarief, van welke, moge zij ook het totale bedrag aan invoerrechten ten goede komen, men wel eenige remming op de totale waarde van den invoerhandel had mogen verwachten.

Het volgende vergelijkende tabelletje toont aan hoe deerlijk wij ons in deze verwachting vergist hebben.

	1927	1928	1929
Tonnenmaat, in duiz. ton reg.	116.211	152.630	154.668
Netto goed. inv. (in duiz. teels)	1.012.932	1.195.969	1.265.779
„ uitvoer („)	918.620	991.355	1.015.687
Opbrengst douanerechten („)	68.782	82.333	152.830

Zulke cijfers doen wel denken, dat het niet voldoende is om, zooals gewoonlijk gedaan wordt, te zoeken naar vergoelijkende argumenten, die zouden verklaren hoe de handel van China, per saldo, weinig of niet te lijden heeft van de ergste troebelen in den lande, maar dat men een stap verder moet gaan en zoeken naar *positieve factoren*, die den handel in de laatste jaren zoodanig ten goede hebben beïnvloed, dat zelfs, al de bovengenoemde handicaps ten spijt, een sterke vooruitgang het resultaat is. Helaas geeft het verslag van het Statistical Department hieromtrent geen uitsluit, maar wij zullen zien of wij nog het een en ander uit de cijfers zelf kunnen putten.

In de eerste plaats kunnen wij aan de hand van het navolgende tabelletje ons een denkbeeld vormen hoe de verdeling van de handelsbedrijvigheid gedurende het laatste drietal jaren onder de voornaamste havens in China is geweest.

	1927		1928		1929	
	Invoer	Uitvoer	Invoer	Uitvoer	Invoer	Uitvoer
	(in miljoenen haikwan teels)					
Shanghai	410	458	410	519	536	499
Tientsin	195	120	235	114	234	108
Dairen	130	206	154	238	191	283
Hankow	74	127	123	178	117	148
Canton	95	77	89	82	98	86
Totaal, 5 havens	904	988	1011	1131	1176	1124
Overige 40 hav.	680	548	874	584	754	562
Totaal.....	1584	1536	1885	1715	1930	1686

(deze cijfers behelzen ook den handel tusschen de havens van China onderling, en kunnen daarom niet kloppen met die van het bovenstaande, welke slechts den buitenlandschen handel van China gelden).

Hieruit blijkt, dat van de vier „sleutelhavens” (Shanghai voor centraal-China, Tientsin voor Noord-China, Dairen voor Mantsjoerije en Canton voor het Zuiden) — Shanghai en Dairen verreweg het grootste aandeel in den vooruitgang hebben gehad, en wel Shanghai hoofdzakelijk voor invoeren en Dairen zoolwel voor invoeren als voor uitvoeren, maar toch nemen zij van den geheelen aanwinst voor het jaar niet zoo veel meer dan zij zouden moeten leveren naar rato van hun aandeel in den geheelen invoerhandel, nl. tezamen 187 miljoen teels van de 346 miljoen waarmede 1929 het jaar 1927 heeft overschreden. De vooruitgang in den handel van China moet daarom — behoudens natuurlijk allerlei plaatselijke schommelingen — beschouwd worden als vrij gelijkmatig over het geheele land verspreid te zijn. Als steekproef hiervoor kan o.a. dienen, dat de havens van het meest veraf in het Westen gelegen gebied van Szechwan, nl. Chungking en Wanhsien (tezamen met een handelsozmet van respectievelijk 78, 90 en 99 miljoen teels voor de

jaren 1927 t/m 1929) eveneens van een gezonden vooruitgang blijk geven, alhoewel men uit de berichten op zou moeten maken, dat daar in die jaren vrijwel niets anders dan oorlog tusschen ontelbare militaire potentiaatjes, bandietisme en chaos hebben overheerscht. Men verlieze echter niet uit het oog, dat een groot deel van de hogere handelswaarden komt op rekening van de verminderende koopkracht van de haikwan teel.

In de tweede plaats kunnen wij de verdeling van de handelsbeweging onder de diverse stapelgoederen in beschouwing nemen, waarvan het onderstaande tabelletje een overzicht geeft. De vergelijking is hier gemaakt tusschen de jaren 1925 en 1929, en de totale waarde uitgedrukt in miljoenen haikwan teels. Handel van China op het buitenland.

	INVOER		UITVOER	
	1925	1929	1925	1929
Katoenen goederen	157	174	Onbewerkte zijde.	153 165
Suiker	90	99	Boonen en -prod..	142 230
Onbewerkt katoen.	70	91	Huiden en bont..	30 45
Petroleum	66	55	Onbewerkt katoen	30 30
Rijst	61	59	Aardnoten en -prod.	25 17
Metalen en miner.	43	71	Zijden stukgoeder.	23 21
Katoengaren	39	14	Thee	22 41
Steenkolen	26	19	Graansoorten....	22 26
Zeeproducten....	25	26	Steenkolen	20 31
Tabak	20	27	Zaden en -product.	18 33
Papier	19	34	Eieren en -product.	18 52
Cigaretten	18	21	Hout-olie.....	17 24
Chemicaliën.....	16	34	Cigaretten	15 12
Meel	16	64	Overige artikelen.	241 289
Machinerieën	16	30		
Overige artikelen.	265	448		
	947	1266		776 1016

Ook hier ziet men, op een enkele uitzondering na (nl. de groote vlucht van sojaboonen onder exports) een vrij gelijkmatige verdeling van den vooruitgang onder de diverse rubrieken. Zooals reeds opgemerkt, is de lagere zilverprijs van grooten invloed geweest, maar toch is het onmogelijk om allen vooruitgang hieraan toe te schrijven. De steeds groeiende tonnenmaat alleen duidt reeds op vooruitgang in het volume zoolwel als in de waarde van de goederen. Opmerkelijk is de opkomst van eieren, eiwit en dooier onder de exports. Bij den invoer hebben bovendien wollen goederen, kaarsen en hout, en bij den uitvoer metalen, katoengaren en katoenen goederen (duidende op industriële expansie) het tot plaatsing onder artikelen van de eerste orde weten te brengen. De algemeene conclusie is hier dus ook: vrij gelijkmatig verdeelde vooruitgang, met enkele meer opvallende verbeteringen bij den uitvoer. En dit in een viertal jaren, waarin de algemeene toestand ontegenzeggelijk van jaar tot jaar verergerd is!

Nog een punt van algemeene strekking kan in dit verband belangwekkend zijn. In een bespreking van den handel van China in het jaar 1925¹⁾ heb ik een korte beschouwing gewijd aan de quaestie van de zgn. „nadeelige” handelsbalans van China en getracht een schatting te maken van de onzichtbare posten, welke het noodige evenwicht moeten herstellen. Wij zagen toen, dat voor de tien jaren tot en met 1925 deze „ongunstige” balans op rekening van goederen en speciebeweging tezamen, gemiddeld 197.1 miljoen haikwan teels per jaar had bedragen. Voor de vier volgende jaren — 1926 t/m 1929 — waren de bedragen respectievelijk 306, 158, 317 en 354 miljoen teels. In 1903 bedroeg het slechts 78 miljoen. Dus blijkt er wel een sterk opgaande lijn te bestaan, ofschoon de fluctuaties van jaar tot jaar belangrijk zijn.

Nu is het bijna ongelooflijk, hoeveel foutieve conclusies nog steeds worden gebaseerd op dit verschijnsel in de handelsstatistiek van China. Soen Jat-sen, de groote nationalistische vrijheidsheld, wijdde een hoofdstuk van zijn „Drie Volksbeginselen”²⁾ aan het

¹⁾ E.-S. B. van 29 Sept. 1926.

²⁾ Zie „De Ziel van het moderne China”, vertaald door den schrijver, Van Kampen & Zn., pag. 13.

zichtbare nadeelige saldo, waarop hij belangrijke conclusies bouwde, zonder een woord te wijden aan de onzichtbare tegenwaarden. Zelfs nog in het Customs jaarverslag van een jaar geleden¹⁾ vinden wij een lang uitgewerkt relaas leidende tot de „troostvolle” conclusie dat dit „nadeelig saldo” door stijging in de exports wel eenmaal „uitgewischt” zal worden. Dat zou dus beteekenen, dat het als een desideratum zou moeten worden beschouwd, dat eenmaal de zeer groote bedragen, die thans jaarlijks naar China geremiteerd worden als verdiensten van Chineezers in het buitenland, als dividenden op Chinese beleggingen in buitenlandsche fondsen en ondernemingen, als geld in het land gebracht voor het levensonderhoud van alle buitenlanders, die hun salaris uit hun eigen land ontvangen (van diplomaat tot matroos), voor touristen, enz., enz., eenmaal tot nul gereduceerd zouden worden, althans opgeheven door China's schulden aan het buitenland!²⁾

Waar een Europeesche ambtelijke voorlichter van het land nog zoo schromelijk mis kan tasten, is het niet te verwonderen, dat er weinig Chineezers zijn, die bescreven (en zouden zij goede geloovers in Soen Jat-sen kunnen zijn als zij het beseften?) dat, hoe meer hun land van jaar tot jaar aan goederen en muntspcie kan invoeren boven den uitvoer aan goederen plus spcie, hoe meer dit bewijst, dat China uit het buitenland prachtige verdiensten maakt, die aldus in concrete handelsvorm moeten worden ingelost, daar een doorlopende aanzuivering in muntspcie toch onmogelijk is. Wel kan China doorlopend zilver absorberen, en dat doet het ook, getuige de jaarlijksche surplus van invoer boven uitvoer, maar dan fungeert zilver als een verbruiksartikel. Dit surplus op zichzelf zou hen, die nog steeds vreezen, dat China wegens zijn „ongunstige” handelsbalans, van geld gedraineerd wordt, de oogen moeten openen. De gestadige groei van het „nadeelige” saldo van de laatste jaren zou ik daarom juist willen beschouwen als bewijs van een zeer gunstigen toestand. Mogelijk is dit het uiterlijke symptoom van den mysterieuzen positieven factor, waarop ik in den aanhef van dit stukje gedoeld heb, die een steeds groeienden handel van China mogelijk maakt in deze jaren van chaos en wanbeheer. Wat de troebelen in het land ook mogen doen, zij maken geld „los” dat, hetzij in den vorm van uitwijkend kapitaal (dat anders rustig in onroerend goed, bouwland, pandhuizen, Chinese banken, enz. belegd lag) hetzij in den vorm van in-veiligheid-t brengen gestolen en uitgeperst geld, in de laatste jaren in groote sommen in buitenlandsche banken, fondsen en ondernemingen belegd wordt, om van daar

¹⁾ Foreign Trade of China, 1928, Part. I, pag. 26.

²⁾ Als volledige opsomming van de onzichtbare baten en schulden van China zou het volgende lijstje kunnen dienen:

Baten. 1. Geremiteerde verdiensten van Chineezers in het buitenland. 2. Dividenden en realisaties op Chinese beleggingen in het buitenland. 3. Kosten van alle buitenlandsche missies, hospitaals en scho'en. 4. Dagelijksche kosten van buitenlandsche oorlogsbodems en troepen in China. 5. Kosten van legaties en consulaten in China. 6. Onderhoud en dagelijksche behoeften van buitenlandsche koopvaardijvloeten in China, voor zoverre deze niet gedekt worden door verdiensten in het land zelf. 7. Vertellingen van touristen in China. 8. Levenskosten van alle buitenlanders in China (buiten die reeds begrepen onder 3, 4 en 5), die hun salaris uit het buitenland ontvangen. 9. Buitenlandsch kapitaal voor belegging naar China gezonden en 10. Leeningen uit het buitenland. De laatste twee posten zijn natuurlijk aan sterke fluctuaties onderhevig.

Schulden. 1. Interest en amortisatie van Chinese buitenlandsche leeningen (voor zoverre niet weer aan Chinese houders terugvloeiend). 2. Naar het buitenland geremiteerde netto-verdiensten van buitenlanders en buitenlandsche concerns. 3. Kosten van Chinese legaties en consulaten in het buitenland. 4. Kosten van Chinese studenten en touristen in het buitenland. 5. Huur, auteursrechten en tantiemes op buitenlandsche bioscoopfilms. 6. Chineesch kapitaal voor belegging naar het buitenland geremiteerd (sterk fluctueerend).

uit weer groote activa ten bate van den handel op China in het leven te roepen. Werkelijke kapitaalvlucht, zooals wij dat in het Westen kennen, bestaat in China niet. Alles vloeit vroeg of laat weer door de poorten van het Hemelsche Rijk naar binnen. Zou dit de oplossing van de Chinese handelsparadox kunnen zijn?

In een volgend stukje hoop ik nog eenige woorden te kunnen wijden aan het *Nederlandsche aandeel* in den handel van China gedurende 1929.

THOS. T. H. FERGUSON.

(Slot volgt.)

DE AMERIKAANSCH TARIEFWET.

II (Slot).

De in het vorig artikel gegeven beschouwingen over de „flexible provisions” leiden vanzelf tot de vraag, hoe het in de nieuwe tariefwet gesteld is met de bepaling van de waarde der ingevoerde artikelen, welke als basis dient voor de heffing der ad valorem rechten. De te dezer zake thans geldende voorschriften zijn vrijwel dezelfde als die, welke vroeger golden, doch hun ingewikkeldheid zal in de tegenwoordige omstandigheden, nu de rechten zelf zooveel hooger zijn, veel meer aanleiding geven tot strubbelingen dan indertijd het geval was.

De wet stelt vast, dat als grondslag voor de heffing zal worden gebezigd de door den belanghebbende aangegeven waarde, dan wel de door den „appraiser”, d.w.z. den ambtelijken taxateur, vastgestelde waarde, al naar gelang deze of gene de hoogste is.

Indien blijkt, dat de definitief door den ambtenaar getaxeerde waarde hooger is dan de aangegeven waarde, is de belanghebbende er direct bij; over de meerwaarde van die artikelen, ten aanzien waarvan dit is komen vast te staan, moet een boete van 1 pCt. betaald worden, tot een maximum van 75 pCt. der aangegeven waarde, tenzij het aan de United States Customs Court na een op verzoek van belanghebbenden ingesteld onderzoek nader blijkt, dat de lagere aangifte is geschied zonder eenig opzet tot bedriegelijke benadeeling van de Amerikaanse schatkist, tot verberging of verkeerde voorstelling van zaken of tot het bedriegen van den „appraiser”. Indien de ambtelijk getaxeerde waarde de aangegeven waarde met meer dan 100 pCt. overtreft, zal de declaratie van het betrokken goed als frauduleus worden beschouwd en de douaneambtenaar overgaan tot beslaglegging, terwijl in alle procedure welke daarvan het gevolg is, de bewijslast, dat geen bedrog heeft plaats gehad, rust op den belanghebbende. Afgezien van dit geval bestaan er ook nog andere mogelijkheden van verbeurdverklaring, o.a. indien goederen worden aangevoerd, welke niet in de declaratie zijn aangegeven, of, wanneer schriftelijke aangifte niet vereischt is, mondeling niet zijn vermeld, dan wel indien getracht wordt goederen in te voeren onder een valsche aangifte. Voorts bestaan er natuurlijk verschillende bepalingen inzake oplegging van boeten of zelfs gevangenisstraf.

De wijze, waarop de „appraiser” te werk moet gaan om de waarde der aangegeven goederen te bepalen, is uitvoerig in de wet omschreven.

Als algemeen beginsel geldt, dat als waarde moet worden aangenomen de „foreign value” of de „export value”, al naar gelang deze of gene hooger is. De „foreign value” komt neer op de in den tijd van uitvoer van het betrokken goed naar de Vereenigde Staten geldende marktwaarde of prijs, waarvoor dergelijke of soortgelijke koopwaar vrij ten verkoop wordt aangeboden in de voornaamste markten van het land van export, met inbegrip van alle verpakking en alle andere kosten, lasten en uitgaven, noodig om het goed gereed en verpakt te doen zijn voor verscheping naar de Vereenigde Staten. De „export value” verschilt in zoverre van de vorige waarde, dat zij betrekking heeft op de marktwaarde of prijs, zooals deze bij vrij aanbod tot verkoop speciaal met het oog op den uit-

voer naar de Vereenigde Staten vastgesteld is. Beide waarden kunnen inderdaad onderling verschillen, omdat het nogal eens voorkomt, dat goederen, bestemd voor bepaalde staten, in het land van uitvoer hooger of lager geprijsd zijn dan die, welke een bestemming hebben naar andere staten; bedoelde afwijkingen kunnen bijv. worden veroorzaakt door de grootere of kleinere mogelijkheid voor exporteurs om de douanerechten in verschillende landen af te wentelen op de consumenten en dus in aansluiting daaraan hogere of lagere prijzen te bedingen. Het feit echter, dat de tariefwet tusschen deze gevallen onderscheid maakt; bewijst wel, hoezeer zij tot in alle mogelijke details doordringt.

Indien de „appraiser” echter oordeelt, dat noch de „foreign value” noch de „export value” op bevredigende wijze kan worden vastgesteld, wordt de „United States value” als basis aangenomen. Deze is de prijs, waarvoor zoodanige of soortgelijke ingevoerde koopwaar, klaar voor levering in den tijd van uitvoer in de voornaamste markt der Vereenigde Staten vrij ten verkoop wordt aangeboden, onder aftrek van invoerrecht; kosten van vervoer en verzekering en andere noodzakelijke uitgaven van de plaats der verscheping tot de plaats van levering, eventuele commissie tot een maximum van 6 pCt., winst tot een maximum van 8 pCt. en een redelijk bedrag van algemeene uitgaven tot een maximum van 8 pCt.

Het kan echter gebeuren, dat zelfs de „United States value” niet op bevredigende wijze kan worden vastgesteld. In dat geval moet de „appraiser” zijn toevlucht nemen tot de „cost of production”, voor de bepaling waarvan een uitvoerige aanduiding is gegeven. Als productiekosten komen, kort gezegd, in aanmerking de in een tijd, voorafgaande aan den export van de betrokken koopwaar, vereischte kosten van de eigenlijke fabricage, de gewone algemeene uitgaven tot een bedrag van minstens 10 pCt. van bedoelde fabricagekosten, de kosten van vaten, e.d. waarin het artikel vervat is en van verpakking, alsmede de winst, welke normaliter in het land van productie gemaakt wordt door de producenten van een soortgelijk artikel, ten bedrage van minstens 8 pCt. der fabricage- en algemeene kosten.

Doch in bepaalde gevallen kan zelfs met deze wijze van waardeering niet worden volstaan. Zooals reeds in het vorige artikel bij de behandeling van de „flexible provisions” werd uiteengezet, kan het gebeuren, dat de Tariefcommissie, na eene onderlinge vergelijking van de productiekosten van een inheemsch artikel met die van een soortgelijk uitheemsch product, bevindt, dat geen wijziging tot een maximum van 50 pCt. van het bestaande tarief voldoende is om een bestaand verschil tusschen beide productiekosten te neutraliseeren; in dat geval kan zij den President der Vereenigde Staten voorstellen als basis van heffing den „American selling price” te nemen. Gaat de President hiermede accoord, dan zal ten aanzien van dat artikel voortaan niet meer een van de vier voren genoemde maatstaven van waardeering worden genomen, doch een prijs van een overeenkomstig in de Vereenigde Staten zelf geproduceerd (en dus niet van buiten ingevoerd) goed, dat in de voornaamste markt in de Unie vrij ten verkoop wordt aangeboden. Bij dezen prijs worden mede in aanmerking genomen de kosten van vaten, enz. en verpakking, zoomede alle andere kosten, lasten en uitgaven noodig om de koopwaar gereed en verpakt voor den verkoop te doen zijn. De hier bedoelde „American selling price” zal natuurlijk practisch altijd wel hooger zijn dan de „foreign value” of „export value” en ook meer dan de „United States value”, omdat bij laatstgenoemde waardebepaling een belangrijken aftrek wegens invoerrecht, kosten van vervoer, enz. in aanmerking wordt genomen.

Van de taxatie van den „appraiser” is binnen bepaalde tijd hooger beroep mogelijk op het United States Customs Court.

Het ligt voor de hand, dat vorenomschreven stelsel

van verschillende waardeeringen, wegens zijn buitengewone ingewikkeldheid en de groote aan den „appraiser” toegekende macht in de practijk een bron van wrijvingen is tusschen de importeurs en de Amerikaansche douane. Wanneer wij van gevallen van kwade trouw bij de belanghebbenden afzien, geven de zeer vele duisterheden van de hier bedoelde voorschriften op zichzelf reeds aanleiding tot eindelooze moeilijkheden. De bona fide importeurs zullen de caoutchoucbepalingen natuurlijk zooveel mogelijk in hun voordeel uitleggen, terwijl de douane uit den aard der zaak geneigd is zich op een tegenovergesteld standpunt te plaatsen. Talloos oneenigheden worden dan ook jaarlijks voor het United States Customs Court gebracht en door dit hof beslist.

Het is uit den aard der zaak voor belanghebbenden hier te lande van veel belang om geregeld kennis te kunnen nemen van deze in de z.g. „Treasury Decisions” gepubliceerd wordende beslissingen. Zooals bekend, heeft de Nederlandsch-Amerikaansche Kamer van Koophandel te Amsterdam zich sinds lang tot taak gesteld ten aanzien van deze en andere met de Amerikaansche tariefwet verband houdende kwesties de meest uitgebreide voorlichting te verschaffen.

* * *

Een zeer belangrijke reeks bepalingen in de nieuwe tariefwet betreft de verschillende gevallen, waarin om een of andere reden de invoer is of althans kan worden verboden.

Wij gaan het invoerverbod van artikelen van immoreelen aard stiltwijgend voorbij, aangezien dit geen economische beteekenis heeft, en zullen evenmin het geval behandelen, dat de President der Vereenigde Staten als uiterste maatregel den invoer kan beletten van artikelen, aangevoerd uit landen of op schepen van landen, welke ten nadeele van de Vereenigde Staten discriminatie toepassen, omdat laatstbedoelde kwestie reeds in het vorige artikel is behandeld.

In de eerste plaats verdienen dan de voorschriften de aandacht, welke betrekking hebben op het onder bepaalde omstandigheden tegengaan van den invoer van vee, schapen, varkens en het vleesch daarvan. Indien de Minister van Landbouw vaststelt, dat runderpest of mond- en klauwzeer in eenig vreemd land heerscht, zal hij dit mededeelen aan den Minister van Financiën en daaraan algemeene bekendheid geven; daarop zal de invoer van bedoelde artikelen verboden worden, totdat de Minister van Landbouw op dezelfde wijze mededeelt, dat dergelijke ziekten in het betrokken land niet meer bestaan. Verder wordt geen vleesch van welken aard ook toegelaten, tenzij het gezond is en geschikt voor menschelijke voeding en geen kleurstof, chemicaliën, conserveerend voedsel of bestanddeel bevat, dat dergelijk vleesch ongezond of ongeschikt voor menschelijk voedsel maakt, een en ander volgens nadere door den Ministers van Landbouw vast te stellen regelen. Deze voorschriften zijn uit den aard der zaak nuttig en noodig, voor zoover zij een zuiver sanitair karakter dragen. Wanneer de autoriteiten ze echter benutten om zuiver protectionistische doeleinden van economischen aard na te streven en de Amerikanen zijn hier in het algemeen nogal sterk in — heeft een misbruik plaats, dat moreel nimmer gerechtvaardigd is en belangrijke schade aan den handel met het buitenland kan toebrengen.

Een bijzonder sterk voorbeeld van misbruik van dergelijke oorspronkelijk als sanitair bedoelde voorschriften zijn de invoerverbods-bepalingen van planten, welk door een ziekte zijn aangetast, of waarvan gevreesd wordt, dat zij een plantenziekte naar de Vereenigde Staten zullen overbrengen. Deze voorzieningen zijn echter niet in de tariefwet opgenomen, maar in de Plant Quarantine Act van 1912 en de verschillende ter uitvoering daarvan vastgestelde regelingen. Zoo langzamerhand is door deze wetgeving de invoer van verschillende planten en bloemen al meer en

meer bemoeilijkt uit enkel protectionistische inplaats van uit sanitaire overwegingen. Bekend is, dat Nederland in deze bemoeijking van den invoer ruimschoots haar deel gehad heeft. Eerst werden de Hollandsche heesters en struiken, die naar men weet, vooral in Boskoop, Aalsmeer en Oudenbosch worden geteeld, geweerd; daarna kwamen in toenemende mate de Nederlandsche tulpen, hyacinthen en narcissen aan de beurt. Een jaar of vijf geleden kwam het zoover, dat de invoer van de narcissus geheel verboden werd. Nu is het de vraag, hoelang de invoer van tulpen, hyacinthen en andere soorten bloembollen nog zal worden geduld. De tot dusver opgedane ervaring geeft al heel weinig bemoedigende vooruitzichten voor de toekomst.

* * *

In vrij belangrijke mate is de aandacht getrokken door het voorschrift, dat de invoer van alle goederen, welke geheel of ten deele in een vreemd land zijn gewonnen met behulp van arbeid van gestraften en/of gedwongen arbeid en/of contractueele arbeid onder poenale sanctie, kan worden belet. De Minister van Financiën is bevoegd de noodige regelingen te treffen tot uitvoering van deze bepaling, en is dus de aangewezen persoon om de artikelen aan te wijzen, welker invoer verboden wordt.

De werking van bedoeld voorschrift is, voor zoover betreft gedwongen arbeid en arbeid onder poenale sanctie, beperkt door de in den loop van de behandeling der ontwerp-tariefwet bij Senaatsamendement ingevoerde voorworp-tarieven, dat bij Senaatsamendement 1 Januari 1932 in werking zal treden en in geen geval van toepassing zal zijn op goederen, die niet in zulke hoeveelheden in de Vereenigde Staten van Amerika worden geproduceerd, dat zij aan de binnenlandsche behoefte der Vereenigde Staten voldoen.

Door laatstgenoemde reserve is thans uitdrukkelijk komen vast te staan, wat tevoren wellicht nog onzeker was, dat bedoelde voorziening voor de meeste koloniale producten geen bedreiging kan vormen. Het grootste aantal dezer uit tropische gebieden afkomstige artikelen, zooals rubber, thee, koffie, tin, wordt in de Vereenigde Staten niet of bijna niet voortgebracht; derhalve kunnen deze goederen bij loyale uitvoering van de wet niet door een invoerverbod worden getroffen.

Van meer belang is het voorschrift echter voor de uit Rusland afkomstige goederen. Zoals men weet, voeren de Sovjet-autoriteiten vooral in den laatsten tijd een agressieve handelspolitiek van aanbidding van verschillende Russische producten op de wereldmarkt tegen exorbitant lage prijzen, in de hoop de zich thans op zichzelf reeds in een economische crisis bevindende kapitalistische landen nog meer te ontwrichten. Deze politiek wordt hun mogelijk gemaakt, doordat in de Sovjet-Republiek van vrijen arbeid weinig sprake meer is, zoodat de productiekosten bijzonder laag zijn. De winning van verschillende goederen, zooals hout, petroleum en steenkool geschiedt door verbannen en die van andere, zooals graan, onder sterken dwang. De protesten van belanghebbenden in de kapitalistische landen tegen deze moordencijndheid zijn niet van de lucht en tal van Regeeringen nemen tegenmaatregelen. Zoo is ook in de Vereenigde Staten gedurende korten tijd een invoerverbod ingesteld geweest op Russisch hout, krachtens vorengenoemde bepaling, dat de import kan worden belet van artikelen, welke zijn verkregen met behulp van gestraftenarbeid. Hoewel dit verbod vrij spoedig wegens bezwaren van Amerikaansche belanghebbenden, die de grondstof zeer noodig hadden, weer is opgeheven, is te voorzien, dat van vorengemelde voorschriften inzake eventueele invoerverboden, in de toekomst tegen Rusland nog wel heel wat gebruik zal worden gemaakt. Vooral zal dit het geval zijn vanaf 1 Januari 1932, omdat op dit tijdstip de bepalingen in werking zullen treden betreffende goederen vervaardigd door

gedwongen arbeid en arbeid onder poenale sanctie.

* * *

Een invoerverbod kan eveneens worden ingesteld ingeval van gebleken oneerlijke concurrentie, onbehoorlijke handelingen bij den invoer van artikelen in de Vereenigde Staten of bij den verkoop daarvan door den eigenaar, importeur, geconsigneerde of den agent van een van deze, waarvan het resultaat of de tendens is om een industrie in de Vereenigde Staten, die op efficiënte en economische wijze wordt gedreven, te vernietigen of belangrijk te benadeelen of om den handel in de Vereenigde Staten te beperken of te benadeelen. Voor het nemen van een beslissing of er omstandigheden zijn, welke zulk een invoerverbod wettigen, kan de Tariefcommissie bijstand verlenen aan den President door een onderzoek in te stellen, waar bij belanghebbenden gehoord kunnen worden of schriftelijk inlichtingen kunnen verstrekken. Van de conclusie der commissie staat voor den importeur of geconsigneerde van de betrokken artikelen hooger beroep open op de United States Court of Customs and Patent Appeals. Is de definitieve conclusie, dat omstandigheden als vorenbedoeld aanwezig zijn, dan kan de President gelasten, dat de betrokken artikelen niet mogen worden ingevoerd.

De hier bedoelde voorschriften zijn zeer vaag geredigeerd en kunnen dus bij praktische toepassing zoo noodig flink worden uitgerekt; het behoeft geen betoog, dat dergelijke caoutchouc-bepalingen altijd een zeker gevaar voor het buitenland opleveren.

Zooover deze regeling er worden gevestigd, dat, voorzoover deze regeling betrekking heeft op gevallen van beperking of monopoliseering van handel in de Vereenigde Staten, zij samenhangt met de welbekende anti-trustwetgeving, welke de monopolietendenzen van zuiver Amerikaansche ondernemingen tegengaat.

* * *

Belangwekkend zijn ook de voorschriften omtrent het merken, stempelen of etiketteren van artikelen ter aanduiding van het land van herkomst. Het aanbrengen van deze merkteekenen moet geschieden zowel op de goederen zelf als op datgene, dat het artikel onmiddellijk omgeeft (vat, flesch, enz.) en op de verpakking. Alleen indien de Minister van Financiën overtuigd wordt, dat dit merken, enz. op het artikel of op de „immediate container” onmogelijk is, of niet kan geschieden zonder beschadiging, dan wel slechts mogelijk is tegen kosten, die den invoer economisch onmogelijk zouden maken, kan bedoelde autoriteit vrijstelling van de verplichting verlenen. Afgezien van deze uitzonderingsgevallen zal het aanbrengen van een kenteeken altijd moeten gebeuren en wordt bij niet-opvolging van het voorschrift een verhooging van invoerrecht geheven van 10 pCt. van de waarde van het betrokken product, terwijl het goed door de douane in bewaring wordt genomen en niet eerder wordt losgelaten, voordat aan de wettelijke verplichting is voldaan.

Dat ook dit voorschrift een protectionistische strekking heeft, behoeft geen betoog. De eigenlijke bedoeling is, de consumenten er zooveel mogelijk toe te bewegen, om aan inheemsche artikelen den voorkeur te geven boven uitheemsche en het hun zoo gemakkelijk mogelijk te maken om deze preferentie in de praktijk door te voeren. Een dergelijke regeling is in de internationale douanewetgeving niet nieuw; men denke slechts aan de in de Engelsche Merchandise Marks Act van 1887 voorkomende bepaling, dat een aanduiding van het land van herkomst op de ten invoer aangeboden goederen moet zijn gesteld, indien deze artikelen althans voorzien zijn van een Engelsch handelsmerk. Bekend is, dat in sommige gevallen dit Engelsche voorschrift juist andersom heeft gewerkt, dan bedoeld was, en dat de aanduiding „Made in Germany”, aangebracht op vele in Engeland ingevoerde goederen, voor de consumenten juist een aan-

beveling was. Dit neemt echter niet weg, dat in den tegenwoordigen tijd en, vooral in de Vereenigde Staten van Amerika, een dergelijke maatregel meestal wel juist het gewenschte protectionistische effect zal hebben.

Mr. D. J. HULSHOFF POL JR.

's-Gravenhage.

EEN VOEG IN HET HARNAS DER V. O. V.

De Heer H. Th. Hoven te 's-Gravenhage schrijft ons:

Oorspronkelijk was de Vrijwillige Ouderdomsverzekering, als onderdeel der sociale verzekering, bestemd voor arbeiders en economisch daarmede gelijk te stellen personen. De Staat zou geheel of ten deele de kosten der verzekeringen voor zijn rekening nemen.

Toen in 1922 de Regeering voorstelde om de deelname ook voor de beter gesitueerden open te stellen, geschiedde zulks onder uitdrukkelijke verklaring, dat dit geen uitgaven van den Staat tengevolge zou hebben. De verzekerden zouden den geheelen last dezer verzekeringen dragen. Vandaar de, sedert burgerrecht verkregen hebbende, uitdrukking van: self-supporting verzekeringen.

Door het toenmalige Lid der Eerste Kamer, den heer Dr. L. B. F. F. Baron Wittert van Hoogland, werd, vóór de uitbreiding in werking kwam, voorgesteld om het beheer der verzekeringen op socialen grondslag gescheiden te houden van dat der self-supporting verzekeringen. Dit heeft niet plaats gehad.

Eerst met 1 Januari jl. is deze splitsing ingevoerd, en wel in een Fonds B. voor de self-supporting verzekeringen en een Fonds A. voor de overige verzekeringen der V.O.V.

In de M. v. T. van het wetsvoorstel, benoodigd om die splitsing te bewerkstelligen, werd medegedeeld, dat:

het in de bedoeling ligt bij die verdeling de gedragslijn te volgen om de scheiding der fondsen (A. en B.) te baseeren op den toestand, waarin het vereenigde fonds zich volgens de balans op den splitsingsdatum bevindt en aan elke groep verzekeringen gelijke behandeling bij de scheiding der middelen te geven.

En voorts dat:

de verdeling der activa en passiva van het Ouderdomsfonds over de gesplitste fondsen het best bij algemeenen maatregel van Bestuur kan worden geregeld.

Bij de mondelinge behandeling in de Tweede Kamer bracht de heer Prof. Dr. Ant. van Gijn onder de aandacht, dat er consequent voor gezorgd zou moeten worden, dat de self-supporting verzekeringen self-supporting blijven; dat bij de splitsing het Fonds B niet meer krijgt, dan waarop het als fonds der self-supporting verzekeringen recht heeft.

In zijn beantwoording beriep de Minister zich op een artikel van den heer Lindner in de Naamlooze Vennootschap (van 15 Mei 1929), waarin deze, als grondgedachte, zich aldus uitdrukt:

Het eerste is, dat het Ouderdomsfonds is en tot dusver steeds was één onverdeeld verzekeringsfonds, ten tweede dat alle verzekerden, die zich tot dat fonds gewend hebben, aanspraak mogen maken op alle waarborgen, welke het tijdens hun toetreden aanbod, krachtens zijn financieele positie, krachtens zijn organisatie en krachtens de wettelijke voorschriften, die zijn bedrijf regelen en zijn soliditeit verzekeren.

De heer van Gijn bracht daarop in het midden, dat zulks juist moge zijn voor een particuliere maatschappij, maar niet van toepassing is op het geval bij de V.O.V., omdat daar de hoofdsoliditeit niet steekt in de bezittingen, maar in de Staatsgarantie.

De Staat waarborgt alle uitkeeringen!

De Minister zegde den Heer van Gijn nadere overweging toe.

De heer J. Brands, heeft in de Naamlooze Vennootschap van 15 Juni 1929 meer uitvoerig het door den Minister aangehaalde weerlegd.

* * *

Dezer dagen is de algemeene maatregel van Be-

stuur afgekomen (Kon. Besl. van den 8sten October 1930, No. 395), waarbij de splitsing is geregeld.

Daaruit blijkt, dat voor de verdeling der passiva en activa genomen zal worden, de waarden daarvan, zooals die voorkomen op de balans van het (onverdeeld) Ouderdomsfonds per 31 December 1929. Deze balans is nog niet verschenen, maar de inrichting ervan zal volgens het Kon. Besl. dezelfde zijn als van de, wel verschenen, balans per 31 December 1924.

De hoegrootheid van het bedrag, dat aan elk der fondsen A en B zal worden toegewezen is daardoor niet bekend. Wel het principe, dat bij de verdeling zal worden gevolgd.

Het Fonds B krijgt als passief o.m. dat gedeelte der zekerheidsreserve, hetwelk op de door Fonds B omvatte groep (d.i. de self-supporting verzekeringen) betrekking heeft en een evenredig deel van de extra-reserve.

Daartegen zou geen bezwaar zijn, indien de dekking dier twee reserven, voor zoover betreft het deel dat aan het Fonds B toegestaan wordt, afkomstig was uit de premien en koopsommen van de self-supporting verzekeringen en de intrest, die van die bedragen, zou kunnen gemaakt zijn bij belegging in de open markt.

Worden die reserven gedekt door gelden afkomstig uit andere bronnen, dan heeft het Fonds B daarop geen recht.

Immers indien van den aanvang af het Fonds B bestaan had, dan zou daarin gestort zijn al hetgeen aan premien en koopsommen der self-supporting verzekeringen was betaald. Dit geld zou vermeerderd zijn met de daarvan gekweekte intrest en verminderd met de administratiekosten en de verplichte uitkeeringen aan rente, enz. Werd dan op 31 December 1929 een balans opgemaakt, dan zou, indien er een batig saldo was, dat bedrag als zekerheids- en/of extra-reserve kunnen worden aangewezen. Bedragen van buiten af, zouden op die balans niet kunnen voorkomen.

Het feit, dat de self-supporting verzekeringen van Februari 1923 tot 31 December 1929 deel hebben uitgemaakt van het Ouderdomsfonds, brengt in het wesen der zaak geen verandering.

* * *

Bij de behandeling van de laatste wijzigingen in de Ouderdomswet, heeft de Minister, op een vraag van den heer Sannes:

is het waar dat de self-supporting verzekering van de V.O.V. opzettelijk een te hoog tarief heeft, om het tekort op de andere verzekeringen met een Staatsbijdrage voor de administratiekosten te kunnen dekken?

geantwoord:

Dat is natuurlijk volkomen onjuist, gelijk hij (de heer S.) reeds vermoed heeft, dat mijn antwoord luiden zou. Ik voeg er bij, dat indien van de zijde van de Regeering eenige neiging zou bestaan om deze vrij ongeoorloofde handeling te verrichten, het wel buitengewoon inconsequent van mij zou zijn geweest om te komen met een voorstel om de fondsen te splitsen, omdat dan een dergelijke onbehoorlijke daad onmiddellijk zou worden ontdekt, maar ik behoef over deze daad niet verder te spreken.

Omgekeerd, indien aan den Minister gevraagd was: is het waar, dat een gedeelte der Staatsbijdragen, die door de Volksvertegenwoordiging toegestaan zijn voor de niet-self-supporting verzekeringen, gebruikt worden om een bestaand of te voorzien tekort bij de self-supporting verzekeringen te dekken, dan wel om een extra- of veiligheidsreserve voor die self-supporting verzekering te scheppen? zou de Minister, volgens dezelfde gedachte, even ontkenend tegenover die vraag hebben moeten staan.

En dit is waar het omgaat.

* * *

Het Ouderdomsfonds had tot den datum der splitsing twee categoriën van verzekeringen t.w.

a. verzekeringen, waarvoor de Staat een bijdrage aan het Ouderdomsfonds verleent, z.a. die vastgesteld is bij de wet.

b. verzekeringen, waarvan de Regeering bij de invoering verklaard heeft, dat daarvoor geen Staatsbijdrage zou worden gegeven.

Bij de splitsing in de fondsen A en B hebben de verzekeringen sub *a* aanspraak op de geheele Staatsbijdrage, de verzekeringen sub *b* niet het minste recht op een deel dier Staatsbijdrage.

Indien aan het Fonds B een deel dier Staatsbijdrage wordt toegekend, dan zouden de verzekeringen sub *a* te kort worden gedaan.

Het is zeer goed denkbaar, dat de middelen afkomstig van de self-supporting verzekeringen, onvoldoende zijn om het Fonds B bij zijn oprichting, in evenwicht te doen zijn, en dat een bijdrage van den Staat absoluut noodzakelijk is. Welnu, dan moet de Regeering een daartoe strekkend wetsvoorstel indienen. Dan krijgen de Volksvertegenwoordiging en de belastingbetaler een duidelijk overzicht van hetgeen die z.g. self-supporting verzekeringen kosten.

Bij Kon. Besl. gelden toe kennen aan Fonds B, die door den wetgever voor een ander doel toegewezen zijn aan het Ouderdomsfonds, is m.i. niet geoorloofd.

DE CONCENTRATIE IN DE BELGISCHE GLASNIJVERHEID.

De glasindustrie, één van de meest karakteristieke Waalsche industrieën, die daar sinds het Galloromeinsche tijdperk inheemsch is en zich in den loop van de 19e eeuw zeer heeft ontwikkeld, heeft de laatste 10 jaar een zeer goede verandering ondergaan. Vóór den oorlog produceerde Wallonië ongeveer $\frac{1}{4}$ van de wereldproductie aan glas, de Belgische productie wordt dan ook voor 90 à 95 pCt. uitgevoerd en gaf in 1910 werk aan ongeveer 30.000 menschen, terwijl volgens de tellingen vrijwel gelijk was gebleven. Deze industrie was vroeger vrijwel geheel geconcentreerd in de provincie Henegouwen en wel in de omgeving van Charleroi. Dit was niet het gevolg van de aanwezigheid van de benodigde grondstoffen, want wel was er steenkool, maar het zand moest men uit de Vlaamsche Kempen laten komen, de concentratie op die plaats vloeide voort uit het bestaan aldaar van een arbeidersgroep, die uit traditie in de glasindustrie werkte, bij wie het glasblazersvak dat, zooals men weet, hoog betaald, maar ook zeer bezwaarlijk is, van vader op zoon werd overgedragen. De Waalsche glasblazer was dan ook in zekeren zin de voorwerker in buitenlandsche glasblazerijen en de Amerikaansche glasindustrie, die vóór den oorlog ongeveer evenveel produceerde als de Waalsche, was door hem gesticht. Hetzelfde was geschied in Rusland, waar echter de ontwikkelingsmogelijkheid, na reeds een groote klap gekregen te hebben door de crisis van 1907, door den oorlog vrijwel is afgebroken.

Reeds vóór den oorlog waren er verschillende pogingen in het werk gesteld om de glasblazerij te mechaniseeren. Tijdens den oorlog hebben deze pogingen tot een practisch resultaat geleid en is één van de twee systemen, nl. dat van Libbey-Owens, voor het eerst in Charlestown in Virginië in 1915 toegepast. Dit gaf een zeer groote arbeidsbesparing, wegeapost o.a. *F. W. Taussig* in zijn werk „International Trade” in het hoofdstuk „Differences in labor costs” de aandacht heeft gevestigd. Waar de vestiging der glasindustrie in Wallonië niet samenhangt met de aanwezigheid der grondstoffen, maar alleen met de qualificatie van de arbeidskracht, vormde deze mechaniseering van het bedrijf een groote bedreiging voor de Waalsche industrie. Prof. Baudouin, zegde dan ook in zijn werkje: „L'Industrie wallonne”, „cette transformation prend un aspect tragique pour nos régions”. Wallonië heeft ondertusschen echter niet stilgezeten en men heeft met veel energie ook daar de mechaniseering van het bedrijf aangepakt. Hier heeft men echter het stelsel gevolgd van den Waalschen uitvinder *Fourcault*, dat weer op een eenigszins ander beginsel

berust. Met de invoering daarvan is men begonnen in 1920. Begin 1923 waren 2 fabrieken, eind 1923 5 fabrieken vernieuwd. Het tempo is echter aanzienlijk gersnelde geworden. Doordat de Amerikaanse groep van Libbey-Owens in 1923 samen met een paar Belgische banken, waaronder de „Société Générale” en de „Banque de Bruxelles” en met den bekenden glasblazer *Lambert* in de Vlaamsche Kempen te Moll een reusachtige fabriek bouwde, waar het glas volgens het Libbey-Owens-stelsel werd geblazen, en die een capaciteit heeft van 6 miljoen M². per jaar. Terwijl dan ook in 1924 op een totale productie van 41 miljoen M². er voor 30 miljoen M². mond geblazen glas werd voortgebracht en 11 miljoen M². mechanisch glas, was in 1928 het mondgeblazen glas gedaald tot 12 miljoen M². en het mechanisch glas gestegen tot 42 miljoen M².

Het traditionalistisch karakter van de productie van mondgeblazen glas had in de industrie een sterke individualistische mentaliteit ontwikkeld. De uitbreiding van de productie en het ontstaan vooral van mechanische blazerijen in andere landen, verplichtte tot aaneensluiting. Dit contact was echter moeilijk te verwezenlijken. Ik heb er in dit weekblad reeds op gewezen, dat de concentratiebeweging in België meer van de banken dan van de industrieën uitgaat en op de glasblazerijen hadden de banken niet veel invloed. Nochtans stond er een zekere band tusschen alle bedrijven, die het stelsel *Fourcault* toepasten. Zij slaagden er in 1927 in een verkoopkantoor op te richten, het „Comptoir général belge pour la vente des verres mécaniques *Fourcault*”, die de belangrijkste glasblazerijen, geheel of gedeeltelijk gemechaniseerd, groepeerde, met uitzondering dan van de fabriek Libbey-Owens, die de belangrijkste concurrent bleef, vooral in verband met hare internationale connecties.

De stijging der productiecapaciteit ook in de overige glasindustrie eener aan de winstgevende jaren der glasindustrie een einde gemaakt. Wallonië kon, zooals trouwens van de mechaniseering te verwachten was, zijn belangrijke positie niet handhaven. Niet, alleen verplaatsten naast Libbey-Owens, ook nog een paar andere fabrieken zich naar Vlaanderen, waar de steenkoolmijnen van Limburg de steenkool bij de hand brachten en de andere grondstof, het zand, eveneens aanwezig is, maar in talrijke andere landen ontstonden eveneens mechanische blazerijen, dikwijls trouwens op Belgisch initiatief, dat op die manier de hooge invoerrechten wilde vermijden. Deze beweging werd trouwens bevorderd door een Holding maatschappij, de „Mutuelle de l'industrie du verre”, die zich op concentratie en expansie toelegde.

In tegenstelling met wat er in leidende Belgische kringen wel van verwacht is, maar in overeenstemming met wat de ervaring kan leeren, hebben de jaren van kunstmatigen bloei, die te weeggebracht zijn door de te lage stabilisatie van den Belgischen franc in 1925, de organisatie der industrie niet bevorderd, maar belemmerd. Men is dan ook in de volgende jaren niet verder gekomen, integendeel. Toen in het begin van dit jaar de vermindering van den afzet zich scherp deed gevoelen en daarom door de *Comptoir* sommige fabrieken werden stil gelegd, moest men weldra een zekere vrijheid laten aan de betrokkenen, terwijl de zekere zich nochtans ophoede. In den zomer is het grootste gedeelte van de fabrieken geheel stilgelegd en, na een mislukte poging tot nauwere samenwerking, werd de *Comptoir* ontbonden. Terwijl de organisatie tengevolge had gehad, dat de index van de glasindustrie (1914 = 100) van 561 in Januari 1927 werd opgevoerd tot 784 in Januari 1930, daalde hij tot 744 in Maart, 764 in April en 715 in Juli.

De onderstaande koersen der aandelen (noteering in absolute bedragen in fr. Belg.) geeft in den achteruitgang mede eenigzins inzicht. Men moet daarbij in het

oog houden, dat de koersdaling in België begin 1928 heeft ingezet als een reactie op een te hooge taxatie van de winsten der stabilisatie.

	Dec. 1913	Dec. 1923	Jan. 1929	Apr. 1930	Mei 1930	Aug. 1930	Nov. 1930
Bennet Bivort	589	4.200	1.210	910	1.400	730	625
Hamendes (Lambert)	2.010	5.500	1.500	1.085	1.650	875	800
Jumet	400	1.350	1.740	1.150	2.025	925	736
Mariemont	1.290	3.200	3.650	1.700	3.750	1.375	1.350
Libbey-Owens			3.500	2.000	3.000	1.345	1.300

In den loop van October is men er nu in geslaagd de bezwaren van den heer Lambert, die zich daartegen tot nu toe verzet had, tegen een nauwere aansluiting te overwinnen en is een maatschappij met een kapitaal van 200 millioen tot stand gekomen tusschen 12 glasblazerijen, die het systeem Fourcault toepassen, de „Union des verreries mécaniques Belges”, waarvan de 20.000 aandelen zonder nominale waarde tusschen de aangeslotenen werd verdeeld in ruil van de door hen ingebrachte fabrieken, voorraden en patenten. Alles laat voorzien, dat deze concentratie tot het sluiten van verschillende fabrieken, althans voor de eigenlijke glasblazerij zal leiden en dat die fabrieken zich alleen nog op de productie van specialiteiten zullen toeleghen.

Er wordt daarenboven nog gezegd, dat er tusschen deze maatschappij en de Libbey-Owens een accoord zou tot stand gekomen zijn, waarbij 70 pCt. van de Belgische afzet aan de Fourcault productie en 30 pCt. aan de Libbey-Owens fabrieken zou zijn toegewezen, maar hieromtrent is nog geen bevestiging ontvangen, evenmin als van de juist verschijnende mededeeling, dat deze aansluiting een eerste stap zou zijn naar een internationale entente.

R. VAN GENECHTEN.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE BRITSCHE RIJKSCONFERENTIE. ¹⁾

Nabetrachting.

Prof. Dr. P. Geyl te Londen schrijft ons:

De Rijksconferentie is afgelopen. Zij heeft natuurlijk de verwachtingen, dat er een stelsel van economische samenwerking uit haar besprekingen geboren zou worden, niet vervuld. Die verwachtingen waren ook niet heel oprecht. Zij werden vooral met zooveel ijver uitgebazuind om de omstandigheden voor te bereiden, waaronder men nu op het eind van de Conferentie de regeering kan aanvallen met heftige verwijten, dat zij een schoone gelegenheid verzuimd heeft. De regeering van haar kant heeft gedaan, wat zij kon om den indruk van volslagen onvruchtbaarheid, dien het resultaat aldoor dreigde te maken, te verdoezelen. Maar het moet gezegd, dat zij in deze gelijk in zooveel andere kwesties een vrij hulpeloos figuur geslagen heeft. De voornaamste reden daarvan is haar inwendige verdeeldheid. Iedereen weet, dat de Labour-ministers over de groote kwesties van vrijhandel of protectie niet eender denken. Terwijl Thomas zeker aan de groeiende neiging tot protectie onder het publiek en in de partij concessies had willen doen, heeft Snowden daar van het begin tot het eind een stellige weigering tegenover gesteld.

Snowden tegenover Thomas — dat lijkt op den ijeren tegenover den aarden pot. Hoeveel moeite conservatieve publicisten (zoals bijv. Garvin van de *Observer*) zich ook geven om Thomas als een onafhankelijk staatsman van nationale afmetingen voor te stellen — lof van tegenstanders, die hem in zijn partij niet altijd goed doet —, het is te duidelijk, dat de vlotte, handige, ijdele man van de spoorwegvakvereniging zich noch wat karakter noch wat bekwaamheid aangaat, in de verste verte niet te meten is met den stuggen, onverzettelijken financier van de partij. Toch is in het

resultaat van de Conferentie, zooals dat in de publicatie na de laatste vergadering geformuleerd is, de hand van Thomas wel te herkennen. Het is een compromis. Er is ten minste een wissel op de toekomst getrokken. De regeering van het moederland heeft toegezegd, dat de bestaande voorkeurtarieven ten gunste van de Dominions in de eerste drie jaar niet ingetrokken zullen worden. Van uitbreiding van het tariefsysteem wil zij niet hooren en met het plan van een quotenstelsel voor graan, haar eigen alternatief oorspronkelijk, was zij toch niet ver genoeg om de Conferentie in staat te stellen daarop een beslissing te nemen. Maar alles zal nader besproken worden op een speciaal economische Conferentie, die in 1931 te Ottawa zal worden gehouden. Voor die bespreking is eigenlijk alles in zijn geheel gebleven en als er dan in Engeland een conservatieve regeering aan het bewind is, zal er dus een nieuwe en dan een ernstiger poging gedaan kunnen worden om die economische samenwerking te bereiken, zonder welke voor een zekere richting van politiek denken het Rijk nauwelijks een Rijk mag heeten.

Mr. Amery, die, onder Baldwin, minister voor de Dominions geweest is en die in de conservatieve partij de imperiale-protectie-gedachte voorstaat, zoodat hij dikwijls zelfs genade in de oogen van Beaverbrook kan vinden, heeft in de *Times* over de Conferentie een nabetrachting geschreven, die op een vernietigende kritiek van het regeeringsbeleid neerkomt. Geen enkele constructieve gedachte is van de Engelsche regeering uitgegaan. Het aanbod van Bennett van Canada is niet ernstig besproken, ofschoon pas in de allerlaatste dagen de Engelsche regeering officieel te kennen heeft gegeven — wat intusschen Snowden al van de daken verkondigd had — dat, aan een tariefunie niet te denken viel. Het quotenplan was zoo slecht voorbereid, dat ook daar niet vruchtbaar over te praten viel, zoodat het wel leek of de Engelsche regeering het maar in de discussie geworpen had om de aandacht van de tarieven af te leiden en de gedelegeerden bezig te houden tot zij veilig weer naar hun overzeesche gewesten vertrekken konden.

Men behoeft de economische leer van Amery niet aan te hangen om toe te geven, dat er in dat beeld van het regeeringsbeleid levensware trekken zitten. De regeering heeft tegenover de formidabele protectionistische perscampagne van het laatste jaar niets eigens weten te stellen. Zij is er gedeeltelijk voor bezweken, heeft ze voor de rest zoeken te ontwijken. Zij heeft kortom juist de gedragslijn gevolgd, die het minst tot verheffing van haar aanzien moest bijdragen en uit een zuiver partijstandpunt bekeken, heeft de Rijksconferentie zeker de toch al ver van schitterende kansen van de Labour Partij bij de volgende verkiezingen nog verslechterd.

* * *

De economische kwesties, men weet het, waren de eenige niet die ter tafel kwamen. Integendeel, hoezeer het publiek daarop zijn aandacht ook samengetrokken had, de gedelegeerden waren voor een groot deel door constitutioneele kwesties, in hoofdzaak uitvloeisel van de gelijkheidsformule van 1926, in beslag genomen. Men spreekt nu van overlading der agenda en dat het noodig zal zijn in de toekomst economische en constitutioneele bijeenkomsten gescheiden te houden. Het zijn de Ieren geweest, die met de meeste vasthoudendheid constitutioneele kwesties naar voren geschoven hebben. De Australiërs en Nieuw-Zeelanders stellen er het minst belang in. Zij voelen zich Britsch genoeg, zij zijn ook van hun afhankelijkheid van Engeland's machtige hulp voor hun defensie voldoende bewust — Australië is altijd bevreesd voor de aantrekking, die zijn dun bevolkt gebied op Japan hebben moet, Nieuw-Zeeland zou Samoa uit eigen kracht niet lang kunnen houden: die twee Dominions hebben dan ook zelfs van deze Labour-regeering gedaan weten te krijgen, dat de vlootbasis van Singapore

¹⁾ Zie eveneens E.-S. B. van 22 Oct. jl.

voltooid zal worden —, zij dus voelen zich Britsch genoeg om de preciese juridische uitwerking van de Balfour-formule van 1926 die de Ieren, de Zuid-Afrikaners, en ook wel de Canadeezen verlangen, ietwat ongeduldig als constitutioneele haarkloverijen te bestempelen.

Voor al de Ieren maken van die kwesties echter bloedigen ernst. Zij moeten altijd rekening houden met de uiterst-radicalen kritiek van De Valera en de zijnen, die het republikeinsche ideaal nooit opgegeven hebben; en op dezelfde manier kunnen Hertzog en de zijnen de weer ontwakende republikeinsche neigingen onder hun Nationalisten ook nooit geheel vergeten. Dat de Engelsche regeering — of ze nu toevallig uit de Arbeiderspartij voortkomt, maakt daarbij zoo'n groot verschil niet — aan dien aandrang tot preciese formuleering en tot het halen van de laatste logische gevolgtrekkingen uit de algemeenheden van 1926 niet dan tegen heug en meug toegeeft, staat vast. En het is geen wonder ook, want iedere nieuwe concessie maakt de toch al zoo uiterst losse Rijksbanden lossen en geeft gelegenheid aan Rijksdeelen, die het met Engeland niet goed vinden kunnen om zich tot Genève in plaats van Londen te richten of om zelfs met bepaalde vreemde landen nauwere betrekkingen aan te gaan dan met het moederland. Garvin vergelijkt het Britsche Rijk, zooals hij het heeft zien worden, nu al bitter met het schimmige „Heilige Roomsche Rijk van de Deutsche natie”.

Het fameuze „recht tot afscheiding” is naar het schijnt niet officieel ter sprake gekomen. Voor inter-imperiale disputen is een procedure van beslechting vastgesteld, welke echter die *ultima ratio* niet aanroert. De Privy-Council-rechtspraak is nog niet definitief geregeld. Een zeer belangrijke beslissing is die omtrent de gouverneurs, die tot nog toe in feite de vertegenwoordigers van de moederlandsche regeering in een Dominion waren. Dat de moederlandsche regeering den man zou aanstellen en instructie geven, die in het politieke leven van de Dominions de belangrijke rol van den constitutioneelen heerscher waarnemen moet, is stellig met de theorie van het gelijke vennootschap in een Imperiaal Gemeenebest slecht overeen te brengen. De moederlandsche regeering is nu dan ook geheel uitgeschakeld. De gouverneur is de vertegenwoordiger van den koning. Bij zijn aanstelling zal de koning handelen op advies niet van de moederlandsche regeering, maar van de regeering van het betrokken Dominion.

DE ONTWIKKELING VAN DE ELECTRICITEITS-INDUSTRIE IN DE FRANSCH KOLONIËN.

De Heer A. Friedrich te Berlijn schrijft ons:

Tot den enormen vooruitgang op electriciteitsgebied in de Fransche koloniën hebben in hoofdzaak drie factoren bijgedragen. In de eerste plaats de aanwezigheid van over het algemeen buitengewoon groote voorraden waterkracht, in de tweede plaats de betrekkelijk gunstige dichtheid van de bevolking gepaard gaande met een snellen groei van de grootere steden en den vooruitgang van de industrialisatie en tenslotte de ruime voorziening van kapitaal door Fransche en gedeeltelijk ook Belgische groepen.

Een Amerikaansche statistiek¹⁾ raamt den voorraad waterkracht van de geheele wereld op 454 miljoen P.K., waarvan op Frankrijk, de Fransche koloniën en de mandaatsgebieden meer dan 75 miljoen P.K. komt. Volgens deze statistiek bezaten de volgende gebieden de meeste waterkracht:

	Aanwezig in 1000 P.K.
Frankrijk	5.400
Fransch-Aequatoriaal-Afrika	35.000
Fransch Mandaatsgebied Kamerun ..	13.000
Madagaskar	5.000

¹⁾ Federal Power Commission, Department of the Interior U.S.A. Commerce Yearbook II, 1928.

Ivoorkust, Fransch Mandaatsgebied	
Togo enz.....	2.850
Fransch-Guinea	2.000
Fransch-Guyana	500
Fransch-Indo-China	4.000

Hierbij komen nog de voorraden van Fransch Noord-Afrika (ruim 500.000 P.K.) en Syrië. Volgens deze cijfers bedragen de voorraden in de koloniën en mandaatsgebieden van Frankrijk in Afrika alleen reeds 58,4 miljoen P.K., in vergelijking met de hoeveelheid waterkracht van Europa en Azië, die resp. op 58,1 miljoen P.K. en 69,2 miljoen P.K. wordt geraamd. Zelfs, indien de cijfers voor Midden-Afrika bij nader onderzoek ietwat lager mochten blijken te zijn, dan verandert dit niets aan het feit, dat het bezit aan waterkracht bijna zonder uitzondering zoo enorm is, dat alleen reeds een uitbreiding van de exploitatie van de meest rendabele bronnen de eigen-energie van de meeste dezer gebieden, die men binnen afzienbaren tijd verwacht noodig te hebben, in hooge mate zal overtreffen. In Noord-Afrika, op Madagaskar, in Indo-China en in Syrië heeft men sedert eenige jaren de systematische exploitatie van de waterkracht ter hand genomen.

De Fransche uitvoer van electrotechnische artikelen naar de koloniën.

Door gebrek aan betrouwbaar statistisch materiaal is het niet mogelijk, de totale behoefte van de koloniën en mandaatsgebieden aan electrotechnische producten op te geven. Deze behoefte wordt bijna uitsluitend door invoer gedekt, waarbij Frankrijk over het algemeen de voornaamste plaats inneemt. De Deutsche uitvoer naar deze gebieden was slechts gering, terwijl ook de leveringen in natura van electrische machines en werktuigen bescheiden cijfers te zien geven. De Deutsche uitvoer incl. de leveringen in natura op herstelrekening van electrotechnische artikelen bedroeg in 1929 bijv. naar Algiers ruim R.M. 150.000, naar Marokko ongeveer R.M. 300.000, naar Fransch West-Afrika ongeveer R.M. 70.000 en naar Madagaskar R.M. 110.000.

Van den Franschen uitvoer van electrotechnische artikelen, die in 1928 en 1929 resp. R.M. 70 en 75 miljoen bedroeg, ging iets meer dan een vierde (afgerond R.M. 20 miljoen) naar de koloniën. Hiervan werden alleen reeds bijna twee derden door de drie Noord-Afrikaansche koloniën Algiers, Marokko en Tunis, opgenomen en ruim een vijfde door Indo-China. Hoewel de invoer van electrotechnische artikelen in de Fransche koloniën van alle landen, behalve Frankrijk, op het oogenblik slechts minimaal is, moet men toch ten aanzien van de aanhoudende voltooiing van nieuwe fabrieken en nieuwe distributien voorzieningsnetten rekening houden met een sterk toenemende behoefte, niet slechts aan electrische machines en installaties, doch ook aan huishoudelijke artikelen voor electrische doeleinden.

Fransch Noord-Afrika.

De electriciteitsvoorziening is het best georganiseerd en ontwikkeld in de drie Noord-Afrikaansche koloniën. Het groote aandeel van deze koloniën in den Franschen uitvoer van electrotechnische artikelen is in overeenstemming met haar aandeel in den Franschen kapitaaluitvoer. De uitbreiding van de waterkracht werd hier in het bijzonder bevorderd, doordat eenzijdig de behoefte aan energie voor industriele, ondernemingen (mijnbouw), voor huishoudelijke en verlichtingsdoeleinden en ook voor het spoorwegbedrijf snel toeneemt, en doordat er anderzijds behalve waterkracht slechts weinig energiebronnen voorkomen. Parallel met de uitbreiding van de fabrieken en de vergroting van het net, maakt ook de electrificatie van het spoorwegnet groote vorderingen. In 1928/29 waren alleen reeds in Marokko 255 KM. spoorlijn geëlectriceerd, d.w.z. bijna 18 pCt. van het geheele Marokkaansche spoorwegnet.

De drie koloniën beslaan tezamen een oppervlakte van 2,74 miljoen KM². met in totaal 12½ miljoen inwoners. Hieruit blijkt, dat de bevolkingsdichtheid slechts gering is. Marokko heeft 10 inwoners per KM², Algiers 3 en Tunis 17 — in vergelijking met ruim 220 in Nederland en 135 in Duitschland. Men krijgt een aanzienlijk gunstiger beeld, indien men de Zuidelijke, slechts schaarsch bevolkte, streken buiten beschouwing laat. In het Noorden van Algiers wonen 5,3 miljoen menschen, zoodat de bevolkingsdichtheid daar 26 inwoners per KM². bedraagt.

Het verbruik van electriciteit van eenige belangrijke steden blijkt uit de volgende cijfers ¹⁾:

Stad	Aantal inwoners in 1000	Leverende of producerende onderneming	Stroomafgifte in miljoen K.W.U.	
			1928	1929
Casa Blanca.	107	Société Marocaine de	16,75	20,03
Meknes	37	Di-tribution, d'Eau,	0,59	0,88
Rabat-Salé ...	38	de Gaz et d'Electricité	2,43	2,88
Algiers	226	Société Algérienne	34,40	38,30
Oran	150	d'Éclairage et de Force	10,20	13,70
Tunis	186	Tramways de Tunis	21,44	25,05

De jaarlijksche productie van elektrische energie in deze gebieden wordt thans op ongeveer 200 miljoen K.W.U. geraamd, hetgeen per hoofd ongeveer 15 K.W.U. uitmaakt.

Ongeveer een 15tal jaren geleden werd in Marokko de Société Marocaine de Distribution, d'Eau, de Gaz et d'Electricité (S.M.D.) opgericht, teneinde de electriciteitsvoorziening van Casa Blanca en Rabat te verbeteren. Gedurende de laatste jaren werden op basis van stelselmatige voorbereidende werkzaamheden bij Sidi-Machau aan de Oum-er-Rabia een waterkrachtinstallatie en bij Casa Blanca een groote warmtekrachtcentrale opgericht, terwijl verdere fabrieken werden uitgebreid of opgericht, de leiding van een groot hoogspanningsnet (60 K.V.) werd aangelegd en een reeks belangrijke voortbrengings- en voorzieningscentra met elkander werden verbonden. ²⁾

Op het oogenblik zijn in aanbouw een groote waterkrachtcentrale bij Meknes alsmede waterkrachtcentrales bij Fez en El Kansera. In het begin van 1930 verleende de S. A. d'Energie Electrique du Maroc haar medewerking bij de totstandkoming van de Société Chérifienne d'Electricité en de Entreprise Electrique de Zenatas-Fedhale. Eerstgenoemde onderneming zal nog eenige andere Marokkaansche steden op het elektrische voorzieningsnet aansluiten. Zoowel in deze als in de andere koloniën werken naast deze groote electriciteitsmaatschappijen natuurlijk ook talrijke andere ondernemingen, die in hoofdzaak een plaatselijk karakter dragen.

De Société d'Algérienne d'Éclairage et de Force voorziet de grootste steden van Algiers. Bij deze onderneming, die tot het concern van de Société Française Financière et Coloniale behoort, is ook de Sofina betrokken. Tezamen met de Compagnie Centrale d'Energie Electrique richtte zij in 1928 de Société des Forces Motrices d'Algérie op met het uitsluitend doel om de waterkracht van Algiers te onderzoeken en uit te breiden.

In Tunis wordt op het oogenblik de tot de electriciteits- en tramwegmaatschappij Tramways de Tunis behorende krachtinstallatie La Goulette tot een capaciteit van 32.000 K.W.U. vergroot. Belangrijke deelen, zoowel van Tunis als van Algiers, worden met groote leidingen voor spanningen van 90 en 30 K.V. doortrokken; het concessiegebied van de Tramways de Tunis omvat een boog rondom Tunis met een straal van 100 KM.

Andere gebieden in Afrika.

In andere gebieden op het Afrikaansche Continent

¹⁾ De cijfers over de afgifte van electriciteit zijn samengesteld op grond van de mededeelingen van de Agence Economique et Financière.

²⁾ Vgl. Electrical Review, d.d. 9 Augustus 1929 en VDI-Nachrichten d.d. 15 October 1930.

onder Franschen invloed is de vooruitgang tot op heden veel minder groot. Een in 1926 door den Minister van Koloniën en den Gouverneur ingestelde studiec ommissie zal binnen afzienbaren tijd haar bevindingen over het voorkomen van waterkracht en de mogelijkheid van haar exploitatie publiceren.

Dé Electricité du Sénégal, die in Fransch West-Afrika haar bedrijf uitoefent, werd kortgeleden door de Eaux et Electricité de l'Ouest-Africain overgenomen, wier aandeelenkapitaal bij deze gelegenheid tot frs. 16 miljoen werd vergroot. In Douala (Kamerun) is de electricificatie in handen van de Compagnie Coloniale de Distribution d'Electricité, welke maatschappij zich bovendien van het monopolie voor de voorziening van de Fransche eilanden op de Antillen Guadeloupe en Martinique heeft verzekerd.

De electriciteitsmaatschappijen, thans in bedrijf op het eiland Madagaskar (588.000 KM². met ruim 3½ miljoen inwoners), dat zeer rijk aan waterkracht is, zijn thans nog heel klein. De belangrijkste maatschappij is de Electricité et Eaux de Madagaskar, die onder contrôle staat van de Fransche holdingmaatschappij Energie Industrielle. Bij de exploitatie en verwerking van de enorme bodemrijksdommen van Madagaskar (ijzer-, koper- en looderts, grafiet, oeranters, enz.) en eveneens bij de uitbreiding van de levensmiddelenindustrie (bevroren vleesch, rijstmolens, suikerraffinaderijen, enz.) zal de uitbreiding van de waterkracht in de eerstkomende jaren ruimschoots voldoende zijn tot dekking van de verwachte groote vraag naar energie.

Indo-China.

De Fransche gebieden, aangeduid als Indo-China, hebben ongeveer 21 miljoen inwoners, de dichtheid der bevolking, gemiddeld ongeveer 28, bedraagt in verschillende deelen (Cochinchina, Tonking, enz.) een veelvoud hiervan.

Een van de belangrijkste Indo-Chineesche electriciteitsmaatschappijen is de Compagnie des Eaux et de l'Electricité de l'Indochine, welke thans met een aandeelenkapitaal van frs. 75 miljoen werkt. Tot haar arbeidsfeer — naast de warmtekrachtcentrales nemen gedurende de laatste jaren haar waterkrachtinstallaties in aantal toe — behoort ook Saigon. Zij is geïnteresseerd bij de Union Electrique d'Indochine (concern van de Electrification Industrielle). Ook de Société Indochinoise d'Electricité (aandeelenkapitaal frs. 30 miljoen), die behalve Hanoi en Koung-Tschéou-Wan nog talrijke grootere en kleinere steden voorziet, breidt haar centrales en haar leveringsnet uit.

Syrië.

Bij de belangrijkste electriciteitsmaatschappijen van het mandaatsgebied Syrië zijn veel Belgische financieringsmaatschappijen geïnteresseerd en wel speciaal die, welke tot het Electrobél-concern behooren. Zoo zijn bijv. de Electrobél en de Compagnie Générale de Railways et d'Electricité bij de S. A. de Tramways et d'Electricité de Damas betrokken en de Société de Traction et d'Electricité evenals de Compagnie Belge de Chemins de Fer et d'Entreprises bij de Electricité d'Alep. Laatstgenoemde Syrische onderneming, waarbij ook de Fransche holdingmaatschappij Les Exploitations Electriques is geïnteresseerd, beschikt thans over een installatie met een capaciteit van ongeveer 1800 K.W.U., welke nog met 2000 K.W.U. zal worden vergroot.

De Tramways et Electricité de Beyrouth, de grootste Syrische electriciteitsmaatschappij, produceerde in 1929 8,3 miljoen K.W.U.; zij werkte tot dusverre met warmtekrachtcentrales, doch is thans bezig met de exploitatie van de aanwezige waterkracht. Vermeldenswaard is nog de in Februari 1930 opgerichte Energie Industrielle de Syrie, welke tot doel heeft de Syrische waterkracht te onderzoeken en te exploiteeren. Behalve door eenige Fransche financieringsgroepen (Banque Ottomane, Banque de Syrie, Crédit

Foncier d'Algérie et de Tunis) kwam haar oprichting ook door Belgisch kapitaal tot stand. De verdere uitbreiding van de Syrische electriciteitsvoorzienings- en tramwegmaatschappijen kan zich in de komende jaren bijzonder snel ontwikkelen.

* * *

Onze uiteenzettingen omtrent de ontwikkeling van de electriciteitsvoorziening in de Fransche koloniën hebben natuurlijk slechts betrekking op de belangrijkste factoren en beperken zich tot de voornaamste en interessantste bedrijven en projecten. Niettemin kan men zich een voorstelling maken van het zeer groote Fransche initiatief op dit gebied. De betrekkelijk hooge koersen der aandelen, zoowel van de zelfstandige koloniale electriciteitsmaatschappijen als van de in de koloniën werkende dochterondernemingen van Fransche concerns wijzen op de aanhoudend groote belangstelling van de Fransche kapitalisten voor deze ontwikkeling.

AANTEKENINGEN.

Indexcijfers van scheepsvrachten.

„The Economist” schrijft: Na gedurende de maand Juli van 90.8 tot 97.3 in September te zijn gestegen, nam ons indexcijfer voor scheepsvrachten gedurende de afgelopen maand een uitgesproken dalende tendens aan; het indexcijfer voor deze maand 95.1, tegenover 108.5 een jaar geleden, geeft een daling van 2.3 pCt. voor de afgelopen maand te zien.

Datum	Europeesche wateren	Noord-Amerika	Zuid-Amerika	Britsch-Indië	Verre Oosten en Stille Zuidzee	Australië	Totaal
Basis (Gemiddelde v. 1898-1913)	100	100	100	100	100	100	100
(Gemidd. v. 1913)	110,0	113,1	123,4	106,3	117,4	127,9	116,3
Febr. 1920	814,3	529,9	757,5	744,8	587,0	712,2	691,0
Dec. „	268,9	277,2	244,1	256,8	286,7	347,2	280,1
Dec. 1921	160,1	164,1	163,7	144,4	141,3	166,5	156,7
Dec. 1922	137,1	135,2	129,2	122,6	136,1	159,3	136,6
Dec. 1923	134,0	132,7	120,1	124,4	125,1	144,2	130,1
Dec. 1924	117,4	129,2	119,5	119,8	129,3	161,1	129,4
Dec. 1925	117,0	121,6	117,0	110,1	110,1	154,9	121,8
Dec. 1926	139,7	156,1	145,9	132,9	129,2	179,8	147,3
Dec. 1927	105,6	116,2	113,6	114,2	124,9	139,8	119,0
Dec. 1928	122,1	131,3	125,6	126,8	127,4	150,7	131,7
Oct. 1929	130,4	98,3	103,1	117,4	95,1	106,8	108,5
Nov. „	124,9	96,9	97,6	110,7	91,6	94,4	102,7
Dec. „	117,3	95,5	94,6	109,0	93,4	91,7	100,3
Januari 1930	104,2	94,2	95,1	99,8	85,2	88,1	94,4
Februari „	98,1	92,6	95,5	93,4	78,9	75,7	89,0
Maart „	96,3	87,7	91,9	94,2	77,8	79,2	87,9
April „	94,4	91,2	95,9	94,8	76,3	85,5	89,7
Mei „	95,1	88,5	91,6	94,2	74,6	87,2	88,5
Juni „	91,3	85,2	90,7	95,7	74,6	90,8	84,1
Juli „	86,3	89,6	94,6	102,8	78,3	93,5	90,8
Aug. „	86,7	91,2	99,7	104,5	84,7	106,8	96,1
Sept. „	87,3	91,2	95,7	103,0	89,2	117,5	97,3
Oct. „	91,1	85,6	93,3	101,3	85,2	113,9	95,1

De uitgaande kolenvrachten, behalve voor lossing in de Middellandsche Zeehavens, waren gedurende October betrekkelijk vast, terwijl de thuisvrachten in de Europeesche wateren zich goed konden handhaven.

	Indexcijfer	+ of -
Golf van Biscaye; uitgaande vracht..	110,1	+ 9,2
„ „ „ thuisvracht.....	96,8	+ 3,3
Middell. Zee; uitgaande vracht.....	83,8	- 2,6
„ „ „ thuisvracht.....	93,4	+ 2,7
Noord-Amerika.....	85,6	+ 3,6
Zuid-Amerika; uitgaande vracht....	94,6	+ 4,9
„ „ „ thuisvracht.....	92,1	- 9,5
Indië; uitgaande vracht.....	120,0	- 2,1
„ „ „ thuisvracht.....	82,7	- 1,2
Het verre Oosten, enz.....	85,2	+ 4,0
Australië.....	113,9	- 13,6

Echter ondergingen de voornaamste overzeesche graanmarkten opnieuw een ernstige instorting en daalden de thuisvrachten van La Plata en de Vereenigde Staten zeer sterk. De handel in het Oosten, met uitzondering van een bescheiden vraag naar scheepsruimte van Australië, was zeer flauw. De veranderingen gedurende de afgelopen maand van het indexcijfer voor elke groep en sub-groep blijken uit de tweede tabel, waarbij het cijfer 100 telkens het gemiddelde voor de periode 1898-1913 voorstelt.

De volgende tabel toont ons het indexcijfer, herleid tot een percentage voor 1913:

(1913 = 100)

Maand	1927	1928	1929	1930
Januari.....	118,59	98,47	109,6	81,2
Februari.....	120,54	94,33	106,7	76,5
Maart.....	118,58	93,17	102,6	75,5
April.....	111,06	94,59	99,1	77,1
Mei.....	111,41	93,79	97,3	76,1
Juni.....	106,54	91,29	92,1	75,7
Juli.....	101,61	93,73	94,8	78,1
Augustus.....	105,51	98,17	96,1	82,6
September.....	107,51	99,54	95,3	83,6
October.....	105,78	103,93	93,3	81,7
November.....	106,27	110,94	83,3	
December.....	102,31	113,17	86,2	
Jaarl. gemiddelde	109,64	98,8	96,8	

MAANDCIJFERS.

RIJKSPPOSTSPAARBANK.

JULI	1928	1929	1930
Inlagen.....	f 11.419.354	f 12.555.881	f 13.006.670
Terugbetalingen... „	10.750.705	12.155.896	11.926.887
Tegoed der inleggers op ultimo.....	328.419.510	340.270.452	355.250.811
Nom. bedr. der uitst. staatsschuldboekjes op ultimo.....	42.294.700	42.626.850	42.848.350
Spaarbankboekjes:			
Aantal nieuw uitgegeven.....	10.210	11.523	11.559
Aantal geheel afbetaald.....	7.270	7.721	7.756
Aantal in omloop op ultimo.....	2.059.156	2.091.579	2.129.461

GIRO-OMZET BIJ DE NEDERLANDSCHE BANK.

	Augustus 1930		Augustus 1929	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Voor rekeninghouders	46.457	f 2.772.340.000	52.466	f 3.416.205.000
waarvan door de H.-bank plaatselijk	35.268	2.448.754.000	40.664	3.071.125.000
Ter voldoening van Rijksbelast.	1.170	11.246.000	1.361	13.359.000

GIRO-KANTOOR DER GEMEENTE AMSTERDAM.

	Augustus 1930		Augustus 1929	
	In miljoenen	Aantal	In miljoenen	Aantal
Giro's (eenzijdige vermelding)				
Girobetalingen aan gemeentestellingen	f 10,3	30.880	f 10,6	30.060
Girobetalingen aan particulieren.....	19,7	102.167	16,6	78.236
Geldomzet.				
Ontvangsten.....	5,2	6.544	4,3	6.402
Betalingen.....	7,7	33.593	7,2	35.731
Part.rekeninghouders	27,-1	40.929 ²⁾	20,1	36.452 ²⁾
Waarvan rekeningh. welke gelden voor 1 jaar vast hebben gedeponoord.....	9,9	4.196 ²⁾	9,6	3.872 ²⁾
Giro-depos. kas Gerzon	0,7	2,9	0,14	449

1) Gemiddeld saldo te goed. 2) Einde der maand.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Table showing bank discount rates for various cities (Londen, Madrid, N.-York, Oslo, Parijs, Praag, Pretoria, Rome, Stockholm, Tokio, Weenen, Warschau, Zwits. Nat. Bk.) with dates ranging from July to November 1930.

OPEN MARKT.

Table showing open market exchange rates for Amsterdam, London, Berlin, and New York, listing various dates from 1930 to 1929.

1) Koers van 14 Nov. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Table showing exchange rates in the Netherlands for cities like Londen, Berlijn, Parijs, Brussel, and Batavia.

Table showing exchange rates for Zwitserland, Weenen, Praag, Boekarest, Milaan, and Madrid.

Table showing exchange rates for Stockholm, Kopenhagen, Oslo, Helsingfors, Buenos Aires, and Montreal.

*) Notering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Table showing exchange rates in New York for Londen, Parijs, Berlijn, and Amsterdam, with dates from 1930 to 1929.

KOERSEN TE LONDEN.

Table showing exchange rates in London for various cities including Alexandrië, Athene, Bangkok, Budapest, Buenos Aires, Calcutta, Constantin, Hongkong, Kobe, Lissabon, Mexico, Montevideo, Montreal, Rio d. Janeiro, Shanghai, Singapore, Valparaiso, and Warschau.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS

Table showing silver and gold prices for London and New York, listing dates from 1930 to 1914.

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in gr. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Table showing the financial status of the state treasury, including Vorderingen and Verplichtingen for 7 Nov. 1930 and 15 Nov. 1930.

Table showing state debts (NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD) for 8 Nov. 1930 and 15 Nov. 1930.

Table showing the balance of the state treasury (Vorderingen and Verplichtingen) for 8 Nov. 1930 and 15 Nov. 1930.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 17 November 1930.

		Activa.	
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 38.692.126,50 Bijbnk. " 489.850,— Ag. sch. " 9.364.959,68	f	48.546.936,18
Papier o. h. Buitenl. in disconto	"		—
Idem eigen portef. f	250.045.848,—		
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	"		250.045.848,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f 27.555.914,74 Bijbnk. " 9.289.201,21 Ag. sch. " 51.266.200,52	f	88.111.316,47
Op Effecten	f 83.631.221,07		
Op Goederen en Spec.	" 4.480.095,40		88.111.316,47
Voorschotten a. h. Rijk	"		1.016.543,98
Munt en Muntmateriaal			
Munt, Goud	f 64.663.890,—		
Muntmat., Goud	" 361.504.317,03		
	f 426.168.207,03		
Munt, Zilver, enz.	" 25.054.352,33		
Muntmat., Zilver	"		451.222.559,36 ¹⁾
Belegging $\frac{1}{4}$ kapitaal, reserves en pensioenfonds	"		25.907.913,33
Gebouwen en Meub. der Bank	"		5.000.000,—
Diverse rekeningen	"		35.752.178,80
	f		905.603.296,12
		Passiva.	
Kapitaal	f 20.000.000,—		
Reservefonds	" 7.199.946,44		
Bijzondere reserve	" 8.000.000,—		
Pensioenfonds	" 6.753.963,55		
Bankbiljetten in omloop	" 825.999.225,—		
Bankassigtiën in omloop	" 322.610,41		
Rek.-Cour. Het Rijk	"		
saldo's: Anderen	f 30.539.665,83		30.539.665,83
Diverse rekeningen	"		6.787.884,89
	f		905.603.296,12
Beschikbaar metaalsaldo	f 108.090.036,35		
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.	"		270.225.090,—

¹⁾ Waarvan in het buitenland f 28.846.779,33.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opschb. schulden	Beschkb. Metaal- saldo ¹⁾	Dek- kings- perc.
	Munt	Muntmat.				
17 Nov. '30	64.664	361.504	825.999	30.862	108.090	52 $\frac{1}{2}$
10 " '30	64.678	361.496	837.498	18.883	108.059	52 $\frac{1}{2}$
3 " '30	64.693	361.213	873.411	17.665	93.188	50 $\frac{3}{4}$
27 Oct. '30	64.710	360.801	815.392	54.018	101.774	52
20 " '30	64.722	360.761	816.369	54.579	100.614	51 $\frac{1}{2}$
13 " '30	64.732	350.802	826.136	43.243	90.977	50 $\frac{1}{2}$
18 Nov. '29	65.067	377.448	830.091	20.701	123.680	54 $\frac{1}{2}$
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist- bedrag rechtstreeks	Belee- ningen	Papier op het buitenl.	Diverse reke- ningen ²⁾
10 " 1930	49.630	—	85.137	250.659	37.663
3 " 1930	50.150	2.500	114.516	250.537	43.381
27 Oct. 1930	46.536	—	83.263	250.460	41.456
20 " 1930	47.027	—	82.434	250.431	45.281
13 " 1930	47.391	—	81.173	250.276	54.469
18 Nov. 1929	64.235	—	88.775	215.374	39.319
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

¹⁾ Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van $\frac{1}{2}$ metaaldekking. ²⁾ Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metani	Circu- latie	Andere opschb. schulden	Discont.	Div. reke- ningen ¹⁾
18 Oct. 1930..	963	1.243	510	963	499
11 " 1930..	960	1.343	534	960	511
4 " 1930..	906	1.433	519	962	575
27 Sept. 1930..	906	1.277	464	980	570
19 Oct. 1929..	610*	1.587	535	1.059	538
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitp. der activa. ²⁾ f 100.000 bij de Ned. Bank gedeponeed.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrok- ken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opschb. schulden	Beschkb. metaal- saldo
15 Nov. 1930	174.200	—	259.900	42.100	53.400
8 " 1930	172.900	—	263.000	41.600	51.060
1 " 1930	172.400	—	258.500	43.400	51.640
18 Nov. 1930	138.796	32.139	260.833	34.042	52.984
11 Oct. 1930	138.783	31.599	264.898	30.903	52.062
4 " 1930	138.792	32.967	260.484	36.385	53.011
27 Spt. 1930	138.816	31.462	257.309	44.038	49.729
16 Nov. 1929	145.402	24.207	303.999	51.458	47.426
17 Nov. 1928	170.934	16.673	319.651	69.375	31.997
23 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis- conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaal.	Belee- ningen	Diverse reke- ningen ¹⁾	Dek- kings- percen- tage
15 Nov. 1930	—	108.200	—	***	58
8 " 1930	—	113.500	—	***	57
1 " 1930	—	109.700	—	***	57
18 Nov. 1930	9.251	32.054	47.413	40.294	58
11 Oct. 1930	9.463	31.412	47.699	39.959	58
4 " 1930	9.334	32.646	44.941	40.575	58
27 Spt. 1930	9.485	28.868	43.816	45.145	57
16 Nov. 1929	9.447	33.133	116.736	31.655	48
17 Nov. 1928	8.627	38.580	107.611	50.958	48
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
12 Nov. 1930	160.081	355.381	63.540	4.288	22.449
5 " 1930	161.542	356.464	63.909	4.459	22.487
29 Oct. 1930	160.667	355.626	63.878	4.249	22.367
22 " 1930	160.126	354.528	64.414	4.979	22.969
15 " 1930	159.021	357.061	60.763	5.128	22.882
8 " 1930	158.683	359.560	57.917	4.879	22.530
13 Nov. 1929	131.929	358.108	33.821	9.210	19.275
22 Juli 1914	40.164	—	29.317	—	33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek- kings- perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
12 Nov. '30	36.726	16.979	60.321	33.150	64.700	58 $\frac{1}{2}$
5 " '30	35.091	19.377	55.533	34.515	65.079	59 $\frac{13}{16}$
29 Oct. '30	57.666	20.970	55.694	35.002	65.041	58 $\frac{7}{16}$
22 " '30	41.636	27.933	55.505	34.099	65.598	55 $\frac{13}{16}$
15 " '30	42.301	12.397	66.163	36.067	61.961	54
8 " '30	44.666	12.861	66.447	34.251	59.123	52
13 Nov. '29	66.835	15.785	54.705	41.755	34.663	30 $\frac{13}{16}$
22 Juli '14	11.005	13.736	—	42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wis- sels	Waarv. op het buitenl.	Belee- ningen	Renteloos voorschot a. d. Staat
7 Nov. '30	51.097	514	6.505	26.003	19.132	2.995	3.200
30 Oct. '30	50.807	503	6.492	26.228	19.125	2.770	3.200
24 " '30	50.643	489	6.505	25.507	19.122	2.799	3.200
17 " '30	50.567	468	6.475	24.045	19.120	2.884	3.200
7 Nov. '29	40.298	157	7.312	28.540	18.707	2.658	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver- sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort. k.	Parti- culieren
7 Nov. '30	5.304	2.096	74.709	6.146	7.125	8.124
30 Oct. '30	5.304	2.302	74.787	6.130	6.959	8.378
24 " '30	5.304	1.834	72.868	5.551	7.020	9.379
17 " '30	5.304	1.940	73.302	4.714	6.940	8.439
7 Nov. '29	5.612	1.667	67.100	7.672	5.813	7.539
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buitent. circ. banken 1)	Deviezen als gouddekking geldende	Anderse wissels en cheques	Beleeningen
7 Nov. 1930	2.180,0	221,4	219,2	2.133,7	101,2
31 Oct. 1930	2.180,2	221,4	198,5	2.300,8	317,7
23 " 1930	2.180,4	221,4	162,5	1.938,6	61,6
15 " 1930	2.180,5	149,8	173,9	2.066,8	66,4
7 " 1930	2.443 0	149,8	136,2	2.038,7	60,1
7 Nov. 1929	2.229,0	149,8	366,7	2.319,5	50,7
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa ²⁾	Circulatie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
7 Nov. 1930	102,5	485,3	4.372,9	313,7	260,0
31 Oct. 1930	102,5	528,9	4.674,6	383,1	257,5
23 " 1930	102,5	493,9	3.980,7	419,9	251,7
15 " 1930	102,5	512,0	4.188,8	355,4	248,9
7 " 1930	102,5	639,5	4.501,4	347,4	239,5
7 Nov. 1929	92,6	617,7	4.550,4	497,4	333,0
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 7 Nov., 31, 23, 15, 7 Oct. '30, 7 Nov. '29, resp. 40; 9; 55; 39; 42; 44 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1930	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenslandsche wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. ald. Staat voor ingetrokken markten	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
13 Nov.	1295	911	—	738	35	312	3.154	14	137
6 Oct.	1295	885	—	727	35	312	3.148	29	92
30 "	1295	887	—	747	28	312	3.127	13	143
23 "	1295	870	—	739	29	312	3.107	5	150
16 "	1294	876	—	739	32	312	3.124	22	121
14 Nov. 1) 1929.	1067	580	45	804	47	341	2.703	20	115

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
29 Oct. '30	3.037,2	1.642,9	145,6	201,6	165,7
22 " '30	3.016,6	1.606,5	151,7	192,0	176,6
15 " '30	2.979,3	1.581,1	146,8	210,4	185,5
8 " '30	2.976,5	1.584,5	149,6	173,2	211,0
1 " '30	2.976,8	1.593,4	151,6	185,9	193,1
24 Sept. '30	2.988,9	1.579,8	151,9	167,2	197,7
30 Oct. '29	3.021,0	1.609,8	156,1	991,0	339,9

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dekking-perc. 1)	Algem. Dekking-perc. 2)
29 Oct. '30	601,4	1.354,9	2.519,4	170,4	78,3	82,4
22 " '30	602,0	1.368,5	2.489,4	170,4	78,1	82,1
15 " '30	601,6	1.372,2	2.491,9	170,5	77,1	80,9
8 " '30	600,4	1.385,4	2.466,1	170,6	77,6	81,6
1 " '30	601,2	1.376,4	2.456,7	170,6	77,6	81,6
2 Sept. '30	601,8	1.347,7	2.483,5	170,6	79,9	82,0
30 Oct. '29	292,7	1.880,2	2.696,5	167,0	66,0	69,4

1) Verhouding totaalen goudvoorraad tegenover opschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totaalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Discontio's en beleen.	Beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
22 Oct. '30	58	16.716	6.667	1.827	21.392	7.560
15 " '30	76	16.864	6.541	1.827	21.444	7.535
8 " '30	39	16.813	6.485	1.802	21.253	7.541
1 " '30	44	17.013	6.454	1.782	21.527	7.534
24 Sept. '30	33	16.914	6.385	1.816	21.208	7.484
23 Oct. '29	554	17.500	5.395	1.725	20.328	6.883

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN. 18 November 1930.

Op Maandag 10 November, toen de prijzen aan de termijnmarkt voor tarwe te Chicago plotseling een belangrijke daling ondergingen, was de termijnmarkt te Winnipeg gesloten. Den volgenden dag was Chicago gesloten en waren de koersen te Winnipeg aanmerkelijk lager als gevolg van de verlaging op den vorigen dag te Chicago. Toen de markt te Chicago 12 November weder opende, waren de prijzen weder vrij aanmerkelijk hooger dan op den 10den November. Daarna zijn ze nog iets gestegen om dan vrijwel stationair te blijven. Men klaagt in de Vereenigde Staten over gebrek aan exportvraag en dat valt niet te verwonderen, daar op het oogenblik de prijzen te Chicago niet weinig boven die te Winnipeg staan. De betere stemming in de Vereenigde Staten is dan ook voor het grootste gedeelte een gevolg van steun, welke de markt ondervindt van den Farm Board. Deze heeft verklaard, dat zij van plan is weder in te grijpen, terwijl zij 10 miljoen bushels op December-contracten zal ontvangen. Winnipeg heeft de verhooging in de eerste helft der afgelopen week slechts matig gevolgd en daarna zijn de koersen Vrijdag en Zaterdag scherp gedaald. Daarop is Maandag weder eene verhooging gevolgd. In tegenstelling met de Vereenigde Staten is Canada dringend aan de markt in concurrentie met andere exporteerende landen. De Canadeesche tarwepool is sterk verkoopster en het schijnt, dat op de pool dwang wordt uitgeoefend om tot de in Europa maakbare prijzen zooveel mogelijk tarwe af te zetten. De prijzen, welke door de pool aan de boeren worden betaald, zijn in de vorige week verder verlaagd. Het schijnt, dat de toestand, waarin de pool zich bevindt, niet rooskleurig is. Vroeger heeft zij tegen haar groote tarwevoorraden belangrijke bedragen opgenomen van de banken, welke leeningen later door de provinciale regeeringen zijn gegarandeerd. Deze leeningen zijn nog niet afgelost en de pool heeft een plan beraamd, waarbij zij tot aflossing zou kunnen geraken. Zij heeft vroeger aan de boeren voorloopige betalingen gedaan tegen de aan haar afgeleverde tarwe en deze gedeeltelijke betalingen blijken hooger te zijn geweest dan de waarde, welke de tarwe bij verkoop heeft. Zij is nu van plan te trachten van de boeren het te veel betaalde terug te krijgen en het nog aanwezige overschot van de vorige oogsten zoo spoedig mogelijk te verkoopen. De afbetaling der leeningen zal over de eerstvolgende jaren worden verdeeld. Naar aanleiding van deze plannen was tarwe te Winnipeg uiterst flauw geworden en zijn de prijzen gedaald tot een ongekend laag cijfer. De vorige week is een nieuwe schatting door de regeering in Canada bekend gemaakt van de tarwe-opbrengst. Deze wordt nu geraamd op 395.854.000 bushels. De vorige schatting op 1 September bedroeg 384.769.000 bushels en de laatste schatting in 1929 bedroeg 304.520.000 bushels. Het regeeringsrapport zegt, dat een groot gedeelte der tarwe tengevolge van slecht weer nog ongedorscht is. Dit gedeelte wordt op 45 tot 50 miljoen bushels geschat en van een deel hiervan wordt gevreesd voor de kwaliteit. Niettegenstaande de prijzen voor tarwe uiterst laag zijn, haasten koopers zich niet en blijft het aanbod steeds grooter dan de vraag. Op het oogenblik zijn het hoofdzakelijk Canada en Rusland, welke het grootste gedeelte leveren van de naar Europa verscheepte hoeveelheden. In de afgelopen week waren de verschepingen van Rusland buitengewoon groot en bedroegen ze bijna de helft van de totale wereldverschepingen. Uit de laatste berichten zou men moeten opmaken, dat de Russische verschepingen zullen verminderen. Ook de bevrachtingsmarkt geeft tot deze conclusie aanleiding. Indien het juist is, dat de Russische verschepingen spoedig een vermindering zullen ondergaan, dan zal de verlaging van de Russische uitvoeren weder goed gemaakt worden door grootere verschepingen uit Argentinië en Australië. In Argentinië worden de vooruitzichten van den tarwe-oogst op het oogenblik weder uitstekend genoemd. De berichten over roest in verschillende Argentijnsche provinciën blijken sterk overdreven geweest te zijn, terwijl bovendien de dit jaar voorkomende gele roest een niet zeer schadelijke uitwerking op de tarwe heeft. Er is in Argentinië nog verdere regen gevallen in het Midden en het Noorden van de tarwe-verbouwende streken. In het Zuiden bestaat nog verdere behoefte aan regen. Dat de vooruitzichten van den tarwe-oogst in Argentinië gunstig zijn, blijkt wel uit het feit, dat afladers zich haasten het restant van den ouden oogst te verscheppen. Hoewel de voorraden van den laatsten beperkten oogst niet groot meer zijn en het uitvoercijfer ook slechts een klein gedeelte uitmaakt van de wereldverschepingen, valt toch een verhoogde activiteit in Argentinië waar te nemen en waren de versche-

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	9/15 Nov. 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tjdvak 1929	9/15 Nov. 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tjdvak 1929	1930	1929
Tarwe	48.076	1.567.061	1.446 928	6.224	105.376	103.388	1.672.437	1.550.316
Rogge	39.667	479.674	183.651	7.500	64.318	1.408	543.992	185.059
Boekweit	151	16.671	18.274	—	2.137	875	18.808	19.149
Mais	15.856	931.742	734.520	6.191	169.614	173.890	1.101.356	908.410
Gerst	10.670	594.225	452.396	—	50.624	9.285	644.849	461.681
Haver	5.161	200.498	189.837	—	3.114	2.944	203.612	192.781
Lijnzaad	290	76.095	130.143	4.176	231.853	274.724	307 948	404.867
Lijnkoek	1.956	113.636	208.564	—	100	600	113.766	209.164
Tarwemeel	1.916	125.656	74.613	572	38.350	25.168	164.006	99.781
Andere meelsoorten	1.272	21.503	18.837	331	5.318	—	26.826	18 837

pingen grooter dan in de voorafgaande week, terwijl de in Argentijnsche havens aanwezige zichtbare voorraad cenigszins daalde. De vooruitzichten in Australië blijven uitermate gunstig. In verschillende gedeelten van het land is nog eenige regen gevallen en over het algemeen genomen zijn de weersomstandigheden zoo gunstig als men maar wenschen kan. Aan de termijnmarkten in Canada en in Argentinië zijn gedurende de afgelopen week de prijzen voor tarwe gedaald. Te Winnipeg was gisteren het slot 5½ dollarcenten lager dan op 8 November en 2½ dollarcenten lager vergeleken bij 11 November. Te Buenos Aires sloten de koersen 73 cents en te Rosario 70 cents per 100 KG. lager. Te Chicago, waar de groote prijsverlaging van 10 November spoedig weder is ingehaald, was het slot gisteren 3½ dollarcenten per 60 lbs. hooger. In verschillende landen van Oost-Europa, welke granen uitvoeren, hebben de prijzen geleid tot overleg. Een conferentie, welke te Belgrado heeft plaats gevonden, heeft te besloten in elk dezer landen een nationaal bureau op te richten om den export van granen ter hand te nemen. Deze nationale bureaux zullen staan onder leiding van centraal bureau, dat de prijzen voor uitvoer van granen zal vaststellen. In Bulgarije is een wet ingediend om tot de oprichting van export-bureaux te geraken. In Tsjecho-Slowakije is het maal- en menggebod voor tarwe en tarwemeel aangenomen en is het invoerrecht van meel verhoogd.

Volgens het in de vorige week verschenen Canadeesche regeringsrapport wordt nu de rogg-opbrengst in Canada geschat op 22.290.000 bushels tegen een opbrengst in het vorige jaar van 13.160.500 bushels. De prijzen voor rogge aan de termijnmarkt te Winnipeg zijn gedurende de laatste week belangrijk verlaagd en sloten 4½ dollarcenten per 56 lbs. lager dan op 8 November. Te Chicago daalde de roggeprijs op 10 November aanmerkelijk, doch verbeterde daarna. Het slot was daar 2 dollarcenten hooger dan de vorige week. De prijs, waarvoor Amerikaanse rogge op het oogeblik in West-Europa wordt aangeboden, is in lijn met die voor andere soorten, doch koopers toonen zich niet bereid op de Amerikaanse aanbiedingen in te gaan. Zij kunnen hun behoefte gemakkelijk dekken uit de groote voorraden Russische rogge, welke in West-Europeesche havens zijn opgeslagen en waarvan zij geregeld koopen, hetgeen voor de dagelijksche behoefte noodig is. Ook in Donau-rogge komen geregeld kleine zaken tot stand, evenals in Poolse. In deze laatste soort zijn de zaken echter van geringen omvang, daar zij boven den prijs gehouden wordt van de concurrerende soorten, terwijl in Scandinavië voor Poolse rogge betere prijzen te maken zijn dan in West-Europa.

De stemming voor maïs was in het begin der afgelopen week niet vast en de prijzen daalden enkele gulden per last onder die, welke aan het einde der vorige week werden betaald. Spoedig kwam daarin verandering en stegen alle maïssoorten tengevolge van levendige vraag. De consumptie nam flinke hoeveelheden uit de markt en zoo wel in spoedige posities als op latere aflading kwamen vele zaken tot stand. De termijnmarkten in Zuid-Amerika stegen geregeld en het aanbod in de eerste hand was slechts schaarsch. Van den Donau kwamen zeer vaste berichten en afladers namen een afwachtende houding aan, terwijl geschikt materiaal ook in de tweede hand moeilijk te krijgen was. De verbetering is echter niet van langen duur geweest en spoedig trad weder een reactie in. Zoowel van Plata-maïs als van Donaumais werd het aanbod weder ruimer tot lagere prijzen, waarbij bijna de geheele verhooging van de vorige week verloren ging. Voor de aldus verlaagde prijzen bestond goede vraag en door de consumptie werden flinke hoeveelheden gekocht. In spoedig verwachte maïs is het aanbod niet overvloedig en voor deze posities worden de beste prijzen betaald. Aan de termijnmarkten in Argentinië stegen de prijzen eerst, daarna zetten weder een ver-

laging in. Het slot te Buenos Aires en te Rosario was onveranderd bij een week geleden. Door de regering van de Vereenigde Staten is een nieuwe schatting van den maïs-oogst gepubliceerd, welke 2.094 miljoen bushels bedraagt, hetgeen een vermeerdering is van 47 miljoen vergeleken bij de schatting van een maand geleden. De opbrengst in het vorige jaar was 2.622.189.000 bushels. De termijnmarkt voor maïs te Chicago fluctueerde in de afgelopen week vrij aanmerkelijk, doch het slot was slechts ½ dollarcenten per bushel lager dan de vorige week.

Ook voor gerst is in het begin der afgelopen week de stemming verbeterd, welke verbetering op de meeste dagen aanhield, tot aan het einde der week evenals voor maïs ook de stemming voor gerst minder werd en een prijsverlaging intrad. Nadat voor de stijgende prijzen groote contracten waren afgesloten, luwde de kooplust en bleven de omzatten tegen de lagere prijzen in het einde der afgelopen week slechts van beperkten omvang. Het aanbod van Donaugerst is weder ruimer geworden. De Russen zijn tot de tegenwoordige prijzen niet met gerst aan de markt en zijn tegenover Donaugerst te duur. Op de dagen, dat gerst vast was, zijn geregeld zaken gedaan in Noord-Amerikaansche gerst. Aan het einde dezer berichtsweek werd voor Noord-Amerikaansche gerst dezelfde prijs gevraagd als waarvoor zaken waren afgesloten, doch deze prijzen waren niet meer te maken, in verband met de lagere prijzen, welke voor Donaugerst werden gevraagd. De prijzen voor gerst in Winnipeg zijn allengs gedaald en 1½ dollarcenten per 48 lbs. lager dan op 8 November. Het laatste Canadeesche oogst-rapport schat de opbrengst van gerst in Canada op 137.960.000 bushels tegen 102.313.000 bushels in het vorige jaar.

In haver zijn de omzatten klein. Geregeld vinden beperkte zaken plaats in Russische- en in Plathaver. De prijzen voor haver ondergingen weinig verandering.

SUIKER.

De stemming op de verschillende Suikermarkten was gedurende de afgelopen week prijshoudend. Thans is het vertrek van de commissie Chadbourne op 19 dezer bepaald, nadat het Parlement zijne goedkeuring gehecht had aan het door deze commissie ontworpen plan betreffende de financiering van 1½ miljoen tons suiker. Naar verluidt zou Cuba de verschillende suikerproducenten uitgenoodigd hebben om einde November of begin December in Brussel te vergaderen.

In Amerika werd Ruwsuiker verhandeld tot ca. 1.45 d.c. c. & fr.

De noteringen op de New-York termijnmarkt ondergingen slechts fractioneele wijzigingen. Het slot gaf het volgende beeld te zien: Dec. 1.40; Jan. 1.45; Mr. 1.53; Mei 1.60 en Juli 1.67, terwijl de laatste notering voor Spot Centrifugals 3.48 was.

De ontvangsten in de Atlantische havens der V. S. bedroegen deze week 79.000 tons, de versmelting 56.000 tons tegen 45.500 tons verleden jaar en de voorraden 246.000 tons tegen 673.000 tons.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1930	1929	1928
	Tons	Tons	Tons
Cubaproductie	4.671.260	5.156.315	4.037.833
Overdracht 1/1	321.928	131.044	280.890
Consumptie	118.330	127.315	158.833
WEEKONTV. afscheephavens ...	38.722	9.163	25.185
Totaal sedert 1/1	3.635.696	4.625.187	3.681.870
Voorraad afscheephavens	896.672	305.567	403.694
Voorraad binnenland	1.109.067	403.813	197.130
WEEKEXPORTEN	99.302	30.093	67.008
Totale export sedert 1/1	2.847.191	4.319.712	3.279.222

In Engeland was de markt zeer rustig. Er ging

KOFFIE.

Ook deze week bleef de stemming aan de koffiemarkt kalm. In Brazilië, dat zich nog meer geneigd toonde tot tegemoetkoming, liepen de kost- en vrachtaanbiedingen der afladers te Santos van -/6 tot 1/6 per cwt. en bij enkele verschepers zelfs meer terug, waartegenover de afladers te Rio hunne aanbiedingen met -/6 tot 1/- verlaagden. Tot zaken van beteekenis kwam het echter ook ditmaal niet, want de handel, zoowel in Europa als in Amerika, staat nog steeds wantrouwend tegenover de leiding van de Braziliaansche Koffie-verdediging. Wel hebben telegrammen, welke in de laatste dagen zijn ontvangen, het bericht gebracht, dat het banksaldo van een der voormannen van het bekende Verdedigings-Instituut van Sao Paulo in beslag genomen zou zijn en dat een ander der vroegere leiders zelfs gearresteerd zou zijn, doch er heerscht uit den aard der zaak nog steeds volkomen onzekerheid omtrent den weg, die door de nieuwe Regeering op het gebied der koffiemarkt zal worden ingeslagen. Zooals reeds in het vorig Overzicht werd medegedeeld, heeft de nieuw opgetreden President van de Federale Regeering zich verklaard als tegenstander van de tot nu toe gevolgde politiek van het Instituut, doch, aangezien ook de nieuwe Regeering gebonden is door de vroeger aangegane overeenkomst met de groote bankiers, is voornamelijk niet te voorzien, hoe een meer liberale gedragslijn zal zijn te volgen zonder, bij de geweldige onverkochte voorraden, verdere ineenstorting van de koffieprijzen te veroorzaken. En dat dit laatste, in de eerste plaats voor het groote productieland zelf, een nieuwe ramp zou beteekenen, behoeft wel niet nader te worden uiteengezet.

De termijnmarkten volgden de daling van de laatste dagen in Brazilië niet, wat het gevolg is van de omstandigheid, dat de termijnnoteringen reeds niet onbelangrijk onder Braziliaansche pariteit staan en bovendien nog steeds een in verhouding groot déport aanwijzen. Aan de Rotterdamse termijnmarkt is alleen de notering voor December gedaald, doch de prijzen voor de andere maanden zijn zelfs ¼ a ⅜ ct. per ½ K.G. gestegen. Dinsdag 18 dezer des voormiddags waren zij als volgt: November 24, December 22½, Maart 20¼, Mei 19¼, September 19 ct.

Aan de loco-markt bleef de klacht over onbevredigenden afzet nog steeds algemeen. De officieele noteringen zijn nog onveranderd 36 ct. per ½ K.G. voor Superior Santos

en 29 ct. voor Robusta.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 50/- a 51/6 per cwt. en van dito Prime ongeveer 52/- a 53/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 33/- a 33/6.

Nederlandsch-Indië was met alle Robusta soorten iets gemakkelijker; de ongewasschen Sumatra-soorten daalden ½ a ¾ ct. per ½ K.G. en de gewasschen Robusta ½ ct. Op het oogenblik zijn de prijzen in de eerste hand:

Palembang Robusta, November-verscheping, 16½ ct.; Benkoelen Robusta, November-verscheping, 17½ ct.; Mandheling Robusta, November-verscheping, 19½ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, November-verscheping, 28 ct., alles per ½ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Dec.	Maart	Mei	Sept.
17 Nov.	\$ 6,59	\$ 5,93	\$ 5,73	\$ 5,53
10 "	" 6,55	" 5,70	" 5,54	" 5,32
3 "	" 6,45	" 5,73	" 5,60	" 5,36
27 Oct.	" 6,82	" 5,95	" 5,70	" 5,48

(Mededeeling van de Vereniging voor den Goederenhandel te Rotterdam.)

Noteeringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 7)	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 4)	
17 Nov. 1930	287.000	12.600	1.151.000	17.500	5 ⁹ / ₁₆ pence
10 " 1930	247.000	12.925	1.130.000	18.500	5 ⁹ / ₁₆ pence
3 " 1930	241.000	12.925	1.143.000	21.000	5 ⁹ / ₁₆ pence
17 Nov. 1929	293.000	16.350	1.003.000	n.gen.	5 ¹¹ / ₁₂₈ p.

1) In Reis.

Ontvangsten uit het binnenland van Brazilië in Balen.

Data	te Rio		te Santos	
	Afgelooften week	Sedert 1 Juli	Afgelooften week	Sedert 1 Juli
14 Nov. 1930....	81.000	1.258.000	214.000	4.433.000
14 Nov. 1929....	68.000	1.193.000	202.000	3.327.000

IN GROOTHANDELSPRIJZEN 1)

TIN	KATOEN	WOL	WOL	RUBBER 1)	SUIKER	KOFFIE	THEE	Indexcijfer	Indexcijfer
voor Middling op Londen per Eng. ton	for Middling locoprijzen New York per lb.	gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.	gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.	Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	Witte kristal-suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.	Robusta Locoprijzen Rotterdam per ½ K.G.	Aff. N.-I. thee v. Java- en Sumatrathee p. ½ K.G.	v/h. Centr. B. v. d. Stat. herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100	van The Economist, herleid 1927 = 100 tot 1925 = 100
£	¢	¢	¢	Sh.	fl.	cts.	cts.		
17/-	100,0	23,25	100,0	29,50	100,0	61,375	84,5	100,0	100,0
17/6	111,1	17,55	75,5	85,9	2/-	17,50	90,2	93,2	92,9
14/-	110,8	17,50	75,3	88,2	1/6,375	19,125	82,75	97,9	89,5
15/-	86,8	20,00	86,0	93,6	-10,75	15,85	80,9	75,25	89,1
15/6	77,8	19,15	82,4	39,-	-10,25	13,-	69,3	82,7	82,0
11/-	97,4	19,25	82,8	53,00	100,8	17,25	46	74,9	100,0
10/6	89,2	18,35	78,9	54,75	107,6	13,75	46	74,9	94,1
17/6	89,3	19,35	83,2	55,00	112,5	10,75	35,8	76,6	93,5
16/-	89,5	20,65	88,8	54,50	99,1	11,9	47	76,6	98,1
15/-	89,1	21,55	92,7	54,25	98,6	-9,375	26,3	74,25	98,7
18/6	83,4	21,35	91,8	55,50	100,9	-9	25,3	78,25	98,1
19/-	80,9	21,75	93,5	53,00	96,4	-9,25	26,0	73,25	98,7
18/6	80,9	19,30	83,0	51,75	94,1	-9,25	26,0	79,8	98,7
17/6	81,9	18,55	79,8	47,00	85,5	-8,5	23,9	81,3	95,5
19/-	84,8	19,45	83,7	46,25	84,1	-8,8	24,7	84,5	92,9
20/6	88,8	19,90	85,6	47,25	85,9	-8,625	24,2	86,0	93,5
18/6	87,2	20,45	88,0	46,25	84,1	-8,5	23,9	85,4	94,2
17/6	84,9	20,20	86,9	46,75	85,0	-9,875	27,9	86,4	95,5
21/1-	85,0	20,10	86,5	44,25	80,5	1/-	33,7	86,6	94,2
20/6	84,4	21,25	91,4	44,00	80,0	1/0,125	34,0	88,0	94,2
19/6	79,2	20,45	88,0	43,25	78,6	-10,5	29,5	88,0	94,8
18/6	75,3	19,40	83,4	41,50	75,5	-10,875	30,5	88,0	92,9
15/-	76,5	18,75	80,6	40,00	72,7	-10,625	29,8	88,0	91,6
15/6	79,9	18,65	80,2	38,75	70,5	-11	30,9	88,0	91,0
11/1-	80,4	18,60	80,0	37,00	67,3	-10,5	29,5	87,2	91,0
15/6	78,4	18,90	81,3	34,25	62,3	-10,125	28,4	84,3	91,0
19/6	72,0	18,45	79,4	32,50	59,1	-9,625	27,0	79,0	90,3
16/6	69,5	17,50	75,3	34,25	62,3	78,0	-8,125	66,7	88,4
18/6	68,3	17,25	74,2	31,25	56,8	72,0	-8	64,4	87,8
13/6	66,7	17,15	73,8	29,50	53,6	65,3	-7,375	62,3	87,1
14/1-	66,5	15,45	66,4	28,50	51,8	60,2	-8	60,8	84,5
18/1-	63,4	15,20	65,4	26,25	47,7	55,9	-7,625	57,1	81,3
17/6	61,8	16,45	70,8	27,25	49,5	58,5	-7,375	57,1	78,7
14/1-	55,4	16,50	71,0	28,75	52,3	61,0	-6,875	59,50	74,2
14/6	52,0	14,50	62,4	27,75	50,5	59,3	-6,125	56,5	76,1
17/6	51,5	13,10	56,3	27,00	49,1	56,8	-5,625	58	70,4
15/6	51,7	11,95	51,4	27,25	49,5	55,9	-4,875	58	74,2
16/1-	50,5	11,-	47,3	27,00	49,1	53,4	-4,125	57,0	69,3
13/1-	44,9	10,55	45,4	24,50	44,5	49,2	-4	46,0	67,9
14/1-	43,5	10,95	47,1	24,00	43,9	45,8	-4,1875	45,0	65,4
2/6	42,8	11,15	48,0	24,25	44,1	44,1	-4,25	48,0	64,6
2/6	44,0							47,3	

1) huidige officieele noteringswijze (Jan. 1928); vanaf 16 Dec. 1929 74½ K.G. Hongaarsche; vanaf 26 Mei 1930 Z.-Russische. 2) = Malting vóór de invoering van de huidige not. wijze (Jan. 1928). 3) jaar- en maandgem. afger. op 1/8 pence. 4) Notering Schotland 59/6. 5) 58/- 7 Nov. 6) 14 Nov. 7) 6 Nov. 8) 13 Nov.

THEE.

De stemming van de theemarkt was in de afgelopen week afhankelijk van de soorten.

Voor Java- en Sumatra-theeën bestond goede vraag en prijsverhoogen van ¼ d. kwamen dan ook dikwijls voor; daarentegen waren van Br.-Indische en Ceylon-theeën, wier kwaliteit niet op peil bleef, de prijzen eerder onregelmatig, met uitzondering van de goedkoopere Br.-Indische merken.

De Noordelijk Britsch-Indische oogst per ulto October bedroeg 294.667.120 lbs. tegen 334.486.560 lbs. in 1929.

Volgens opgave van de Vereeniging voor de Thee-cultuur in Ned.-Indië beliep de uitvoer van Java in October 4.9 miljoen KG. (v.j. 4.2 miljoen KG.), terwijl gedurende Januari-October werd uitgevoerd 49.7 miljoen tegen 50 miljoen KG. in 1929.

Volgens mededeeling van dezelfde Vereeniging voerde Formosa in October 999.000 KG. uit tegen 1.4 miljoen KG. een jaar geleden.

De wereld-uitvoer met uitzondering van dien van China bedroeg volgens de statistiek van opgemaakt lichaam gedurende Januari-September 258.7 miljoen KG. tegen 267 miljoen KG. in het vorige jaar.

De Board of Trade publiceerde de volgende cijfers betreffende aan- en uitvoer in Engeland over October.

De aanvoer bedroeg 64 miljoen lbs., tegen 68½ miljoen lbs. in October 1929, terwijl de uitvoer 9.8 miljoen lbs. beliep tegen 10.8 miljoen lbs. een jaar geleden.

Amsterdam, 17 November 1930.

IJZER.

De stand van de exportmarkt voor Lux 3 wordt van week tot week ongunstiger, terwijl vooruitzichten op een verbetering nog steeds niet aanwezig zijn. De concurrentiestrijd op de Schotsche markt wordt met hernieuwde hevigheid gevoerd; de notering van Lux 3 f.o.t. Grangemouth is thans tot 55/- gedaald. Cleveland-ijzer kan daar niet tegen op. De export van dit ruwijzer in October was overigens de grootste van dit jaar.

De belangrijke gebeurtenis op de Fransche markt is de opheffing van het O.S.P.M. per 31 Dec. Besloten is echter de verkoop van gietrij-ijzer in Frankrijk reeds van 1 Nov. af vrij te laten. Er mag worden aangenomen, dat het West-Europeesch gietrij-ijzerkartel eveneens ontbonden is. Dit zal hoegenaamd geen invloed op de exportmarkt hebben, daar de exportnoteringen van het kartel reeds lang een nominaal karakter droegen.

De vraag naar staal nam iets toe, terwijl de bijna onafgebroken prijsdaling van de laatste maanden deze week tot staan kwam. Voor stafijzer werd zelfs een iets hooger prijs gemaakt dan verleden week.

STEENKOLEN.

Het ouder de loupe nemen van het loonvraagstuk, waarover wij het in ons vorig overzicht hadden, dreigt tot moeilijkheden aanleiding te geven in vrijwel alle districten van Engeland. Eenerzijds is er de positieve uitspraak van de mijneigenaars in Schotland, hierop neerkomende, dat indien de „spread over” van negentig uren per veertien dagen in plaats van de rigoureuze 7½ uur per dag niet wordt geaccepteerd, de mijnen zullen worden stilgelegd. Anderzijds is er de stellige verklaring van de leiders der mijnwerkers, die beweren, dat na 1 December, het tijdstip waarop de nieuwe bepalingen vermoedelijk in werking zullen treden, niet voor lagere loonen zal worden gewerkt dan op het oogenblik het geval is. In vele districten toonen de Mijnbesturen met de cijfers aan, dat een half uur korter werken per dag noodzakelijkerwijze tot uitdrukking moet komen in een lager loon. Het is niet gemakkelijk in te zien op welke wijze de betrokkenen of het Gouvernement een uitweg uit dit labyrint moeten vinden. Vermoedelijk zal de oplossing worden gevonden in uitstel. De aankleef van dien is natuurlijk weer groote onzekerheid op de kolenmarkt.

De prijzen zijn:

Northumberland Ongezeefde	f. 9.50
Durham Ongezeefde	„ 9.75
Cardiff 2/3 large 1/3 smalls	„ 12.50
Schotsche Gezeefde (Prime Lothians)	„ 9.—
Yorkshire gewasschen Singles	„ 10.15
Westfaalsche Vefförder	„ 12.35
„ Vlamstukken I	„ 13.50
„ Smeenootjes	„ 13.—
„ Gasvlamförder	„ 12.25
„ Gietcokes	„ 16.50
Hollandsche Eierbriketten	„ 15.50

alles per ton van 1.000 KG. franco station Rotterdam/Amsterdam.

Ongezeefde bunkercolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f.10.90. Markt prijs houdend. 18 November 1930.

VERKEERSWEZEN.**VRACHTENMARKT.**

Graan van Noord-Amerika. De toestand op deze markt is slechter dan ooit. Er vond slechts één afsluiting van Montreal plaats, nl. een gedeeltelijke lading van 20.000 qtrs. naar Swansea tegen 1/6.

Van New-York werd een boot van 30.000 qtrs. voor December laden tegen \$ 0.08½ naar Havre en Duinkerken opgenomen.

La Plata. Tengevolge van een betere vraag kon deze markt zich in den loop der voorgaande week gedeeltelijk herstellen. De vrachten van de Bovenrivier liepen voor prompte booten op tot 15/6, voor booten van ca. 5000 ton en tot 14/- voor groote booten. Nadat bevrachters hun meest dringende orders geplaatst hadden, werd de stemming evenwel wederom flauwer en bevrachters slaagden er sindsdien in schepen van de Bovenrivier tegen 14/9 op te nemen. Ook van Bahia Blanca werden lagere koersen bedongen.

Salpeter van Chili. De toestand op deze markt is vrijwel ongewijzigd. Wat volle ladingen betreft, hebben bevrachters gedurende de laatste week slechts één boot opgenomen, nl. een 7500 tonner per 8/20 December op basis van 19/- Bordeaux/Hamburg range, incl. Rouaan en Nantes, met de opties Spanje en Middellandsche Zee. Verdere orders zijn momenteel niet aan de markt.

Donau en Zwarte Zee. Van den Donau was de vraag gering. Naar Antwerpen/Hamburg range werd tegen het lagere cijfer van 13/6 bevracht, met 6 d. minder indien Antwerpen of Rotterdam, voor Nov./December laden. Verder werd er een kleine prompte boot van 3400 ton naar drie havens der Adriatische Zee tegen 13/6 opgenomen. De voorafgaande week was het op de Zwarte Zeemarkt zeer levendig en er werden minstens 25 booten naar het Continent opgenomen.

Middellandsche Zee. De stemming op deze markt is nog steeds flauw. Er is weinig vraag naar scheepsruimte, in het bijzonder voor erts, en de aangeboden tonnage is ruim voldoende ter dekking van het aantal orders. Voor erts werden o.m. de volgende cijfers betaald: Huelva/Antwerpen of Gent 7/-, Nantes of Tonnay Charente 5/6, Rouaan 5/9, Hamburg 6/1½ en Limhamn 8/9, Melilla/Boulogne 5/4½, Cette/Rotterdam 5/10½ en Porto Marghera/Rotterdam 4/9 (10.000 tonner), en voor fosphaat: Sfax/Gent 7/-, Antwerpen of Gent 7/- en Rieme of Gent 6/6, Tunis/Rotterdam 6/6 en Casablanca/Rouaan 4/9.

Ook de vraag naar fruitbooten van Zuid-Spanje was niet groot. De vracht voor booten van ca. 100.000 cbft. voor begin December laden is ca. 20/- tot 21/- per 100 cbft. naar U.K./Havre-Hamburg Range, terwijl voor grotere booten van 140.000 cbft. ca. 18/- verkrijgbaar zal zijn.

Noord-Spanje. In deze afdeling is de vraag naar scheepsruimte verbeterd en indien het aanbod van schepen niet te overvloedig wordt, zullen zonder twijfel hogere cijfers verkrijgbaar zijn.

Kolen van U.K. Deze markt is ouveranderd. De vraag is vooralsnog onvoldoende en bij het groote aanbod van schepen in alle richtingen zijn de bedongen vrachten in het algemeen laag.

Van Zuid-Wales werden o.m. de volgende ladingen afgesloten:

Rouaan 3/9, Lissabon 6/3, Gibraltar 5/6, Algiers 6/3, Genua 5/4, Salonica 6/-, Alexandrië 6/3, Port-Said 6/3, Colombo 10/6, Dakar 7/6, Pernambuco 10/6, Santos 10/-, Buenos Aires 11/1½, Rosario 12/6, Santa Fé 13/6, en van de Oostkust: Stockholm 7/3 (cokes), Kopenhagen 4/7½, Hamburg 3/3, Antwerpen 2/3, Bordeaux 5/3, Algiers 6/6, Marseille 7/-, Genua 5/9, Port-Said 6/3, St. Vincent 7/3, Monte Video 10/9, Buenos Aires 11/-.

Gezraagd hout van de Oostzee naar Nederland. Nadat er gedurende de zomermaanden tengevolge van de groote aanvoeren van Russisch hout slechts weinige nieuwe partijen van Zweden en Finland gekocht werden en er zoodoende slechts heel weinig orders aan de markt kwamen, schijnt er thans tegen het einde van het seizoen nog een kleine opleving plaats te vinden. De in uitzicht gestelde vrachten zijn echter zeer laag en cijfers van f 18/20, van Zuid-Finland en Middel-Zweden behooren niet tot de uitzonderingen.

M. E. VREEDE — ROTTERDAM

ACCOUNTANT — LID V.N.A.
MATHENESSERLAAN 291. TELEF. 30840

Accountancy, Boekhouding, Belastingzaken